

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΚΕ.Μ.Ε.Ι.Ε.Δ.Ε.

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Επιστήμες της Αγωγής, Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών

**ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ
ΑΛΥΜΝΙ ΤΟΥ ΠΜΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-
ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΜΣ:
Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ, ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ (ΑΛΥΜΝΙ)**

Συντάκτης Γιάννης Ιερωνυμάκης

Ρέθυμνο, 2026

1. Εισαγωγή: Το κοινωνικό και παιδαγωγικό αποτύπωμα του ΠΜΣ ως πράξη μετασχηματισμού

Στο πλαίσιο της διαρκούς προσπάθειας για την ποιοτική αναβάθμιση και την αποτίμηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Επιστήμες της Αγωγής, Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών» του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Κρήτης, ζητήθηκε από τους αποφοίτους μας μια αποτίμηση της φοίτησής τους. Συγκεκριμένα, κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον βαθμό στον οποίο το μεταπτυχιακό τούς βοήθησε στην επαγγελματική τους εξέλιξη και στην καθημερινή εκπαιδευτική, επαγγελματική και κοινωνική πράξη, καθώς και να καταγράψουν τα ευρύτερα οφέλη που αποκόμισαν.

Ως ένα ΠΜΣ που λειτουργεί ως μια δυναμική κοινότητα μάθησης, επιδιώκουμε σταθερά τη διατήρηση ουσιαστικών δεσμών με τους/τις αποφοίτους όλων των φάσεων (από το 2017 έως και σήμερα). Στο πνεύμα αυτό, μας ενδιαφέρει βαθύτατα το διαρκές κοινωνικό και παιδαγωγικό αποτύπωμα του προγράμματος. Οι αυθόρμητες και εμπειριστωμένες απαντήσεις των αποφοίτων (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) προσφέρουν πολύτιμα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα, τα οποία αναλύονται παρακάτω και αποδεικνύουν ότι η Κριτική Παιδαγωγική συνιστά μια πράξη μετασχηματισμού της εκπαίδευσης, της κοινωνίας και του κάθε ατόμου ξεχωριστά.

2. Παρουσίαση και ανάλυση αποτελεσμάτων της κοινότητας των αποφοίτων

2.1. Επαγγελματική και ακαδημαϊκή αξιοποίηση του τίτλου σπουδών

Οι απαντήσεις των αποφοίτων, όπως προκύπτουν από ένα δείγμα τριάντα οχτώ (38) ερωτώμενων, αποκαλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θετικών επιδράσεων στην καριέρα και την ακαδημαϊκή τους εξέλιξη:

α. Μοριοδότηση και διορισμοί: Για τη συντριπτική πλειονότητα των αναπληρωτών εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού προσωπικού (π.χ. σχολικοί νοσηλευτές/-τριες, θεατρολόγοι), ο τίτλος λειτούργησε ως καθοριστικό εργαλείο μοριοδότησης στους πίνακες (γενικής και ειδικής αγωγής). Πολλοί/-ες απόφοιτοι αναφέρουν ότι χάρη στα μόρια αυτά κατάφεραν να εργαστούν άμεσα, να σταθεροποιηθούν στην περιοχή τους ή να διοριστούν ως μόνιμο προσωπικό (π.χ. στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, στην Ειδική Αγωγή ή στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας).

β. Μισθολογική εξέλιξη και αναγνώριση: Ο τίτλος σπουδών αξιοποιήθηκε άμεσα για τη μισθολογική ανέλιξη των αποφοίτων, οδηγώντας στην κατάταξή τους σε ανώτερα μισθολογικά κλιμάκιο τόσο στην εκπαίδευση όσο και σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

γ. Κάλυψη θέσεων ευθύνης και διοίκησης: Το μεταπτυχιακό αποτέλεσε ισχυρό προσόν για την ανάληψη διευθυντικών θέσεων. Απόφοιτοι/-ες αναφέρουν ότι επιλέχθηκαν ή εργάζονται ήδη ως Διευθυντές/-τριες και Υποδιευθυντές/-τριες σχολικών μονάδων, καθώς και ως υπεύθυνοι/-ες δομών (π.χ. Δημοτικά ΚΔΑΠ), νιώθοντας αυξημένη επαγγελματική ενδυνάμωση και επάρκεια στην άσκηση μετασχηματιστικής ηγεσίας.

δ. Ακαδημαϊκή εξέλιξη (διδασκαλικές σπουδές και έρευνα): Το ΠΜΣ καλλιέργησε μια ισχυρή ερευνητική κουλτούρα. Αρκετοί/-ες απόφοιτοι/-ες βρίσκονται ήδη σε διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής με άξονα την Κριτική Παιδαγωγική, ενώ άλλοι/-ες έχουν προγραμματίσει τη διαδικασία εύρεσης επιβλέποντος/-ουσας. Επιπλέον, σημειώθηκε έντονη ερευνητική δραστηριότητα μέσω συμμετοχής σε επιστημονικά συμπόσια του ΠΜΣ, διεθνή συνέδρια, καθώς και μέσω δημοσιεύσεων επιστημονικών άρθρων και έκδοσης εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. παραμυθιών).

ε. Συνέχιση σπουδών και εκπαίδευση ενηλίκων: Το πρόγραμμα ώθησε αποφοίτους/-ες να συνεχίσουν τις σπουδές τους (π.χ. εισαγωγή στο ΠΤΔΕ μέσω κατατακτηρίων) ή να εργαστούν με επιτυχία ως εκπαιδευτές/-τριες ενηλίκων σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ).

2.2. Ευρύτερες θεματικές βιωμένων αναφορών μετασχηματιστικού αντίκτυπου

Με βάση τις επιμέρους προτάσεις που δήλωσαν οι απόφοιτοι/-ες, όπως προκύπτει από τις αυθόρμητες απαντήσεις τους, δημιουργήθηκαν οι παρακάτω πέντε ευρύτερες θεματικές κατηγορίες, εντός των οποίων εντάσσονται οι υποκατηγορίες και ο αντίστοιχος αριθμός δηλώσεων:

Κατηγορία 1: Επιστημονική κατάρτιση, ακαδημαϊκή και επαγγελματική ανάπτυξη (Συνολικές δηλώσεις: 51)

- Γνώσεις και επιστημονική κατάρτιση (21)
- Επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη (18)
- Δημοσιεύσεις, εισηγήσεις, επιμορφώσεις, σεμινάρια (7)
- Ακαδημαϊκή εξέλιξη - διδακτορικό ή σκέψη για διδακτορικό (5)

Κατηγορία 2: Προσωπική αλλαγή, ενδυνάμωση και κοινωνική συνείδηση (Συνολικές δηλώσεις: 47)

- Αλλαγή τρόπου σκέψης, θέασης του κόσμου, προσωπική αλλαγή (10)
- Επαναπροσδιορισμός και αλλαγή στάσεων, κριτική προσέγγιση στη ζωή, out of the box (7)
- Απόκτηση ικανότητας αμφισβήτησης (3)
- Αυτοπεποίθηση και δύναμη για (κοινωνική) αλλαγή (3)
- Μετασχηματισμός ως άτομο, διεισδυτική "ανάγνωση" του κόσμου (2)

- Προσωπική και επαγγελματική ενδυνάμωση (2)
- Ελευθερία έκφρασης και έκθεσης χωρίς άγχος (2)
- Απόκτηση κοινωνικής συνείδησης (2)
- Συναίσθηση της ανάγκης προσφοράς στην κοινωνία (2)
- Ευαισθητοποίηση απέναντι σε ζητήματα ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης (2)
- Ενεργοποίηση αντί παθητικότητας (2)
- Ενδυνάμωση απέναντι στην πίεση του συστήματος (3)
- Αποκόμιση βοήθειας σε ανθρώπινο επίπεδο (3)
- Αντίσταση στην αποξένωση, αποπροσωποποίηση, απανθρωποίηση, καθώς και στην ψυχική εξάντληση και ματαίωση (2)
- Προσωπική βοήθεια και εξέλιξη μέσα από τα μάτια των παιδιών (1)
- Αγαπητική σχέση ('έρωτας') με το αντικείμενο της Κριτικής Παιδαγωγικής (1)

Κατηγορία 3: Μετασχηματισμός του εκπαιδευτικού ρόλου και Κριτική Παιδαγωγική (Συνολικές δηλώσεις: 29)

- Κριτική προσέγγιση εκπαιδευτικών ζητημάτων (9)
- Απόκτηση κριτικής αντίληψης για τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού (4)
- Υιοθέτηση αναστοχαστικής προσέγγισης ως εκπαιδευτικός (4)
- Αντίληψη της εκπαίδευσης ως δύναμης κοινωνικού μετασχηματισμού (4)
- Μετασχηματισμός επαγγελματικής ταυτότητας (3)
- Συνειδητοποίηση του ρόλου του/της εκπαιδευτικού ως φορέα κοινωνικού μετασχηματισμού (2)
- Κατανόηση και ανατροπή εξουσιαστικών σχέσεων στην εκπαίδευση (1)
- Απόρριψη του ιατροκεντρικού μοντέλου ως σχολική νοσηλεύτρια (1)
- Έμφαση στον αναστοχαστικό χαρακτήρα της αξιολόγησης (1)

Κατηγορία 4: Εκπαιδευτικές πρακτικές κριτικο-πραξιακής και μετασχηματιστικής μάθησης (Συνολικές δηλώσεις: 63)

- Έμφαση στη συνεργασία μαθητών/-τριών, συνεργατική μάθηση (6)
- Ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών/-τριών ως ενεργών συμμετεχόντων/-ουσών (6)
- Αντίληψη της σχολικής τάξης ως κοινότητα μάθησης και δημοκρατικής συμμετοχής-λήψης αποφάσεων (6)
- Εναλλακτικός τρόπος σκέψης και αντιμετώπισης των μαθημάτων (5)
- Μετασχηματισμός της διδασκαλίας (3)
- Ανάληψη καινοτόμων δράσεων στην εκπαίδευση (4)
- Βιωματικές διδακτικές προσεγγίσεις (4)
- Σύνδεση της μάθησης με κοινωνικά ζητήματα (4)
- Ανοιχτότητα (ακούω και συνομιλώ με τα παιδιά, τους/τις συναδέλφους/-ισσες) (4)

- Ομαδικές εργασίες, εργασία σε ομάδες (3)
- Αλλαγή εκπαιδευτικών πρακτικών 'από τα κάτω' (3)
- Συνδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος (3)
- Αναπροσαρμογή διδακτικών πρακτικών (γενικά) (2)
- Ανάπτυξη διερευνητικής μάθησης (2)
- Ανάπτυξη διαλόγου μεταξύ των μαθητών/-τριών (2)
- Σύνδεση της διδασκαλίας με τη ζωή των μαθητών/-τριών (2)
- Η τέχνη εντάχθηκε πιο ουσιαστικά στη διδασκαλία πολλών γνωστικών αντικειμένων, εφαρμογή καλλιτεχνικών προσεγγίσεων (2)
- Ανάγκη αντικατάστασης της φωτοτυπίας ως βάσης για τη διδασκαλία από βιωματικές τεχνικές (1)
- Δράσεις άτυπης μάθησης για τους μαθητές/τριες (1)

Κατηγορία 5: Δημοκρατική και μετασχηματιστική 'ηγεσία', κοινωνική δικαιοσύνη και παιδαγωγική ενσυναίσθηση (Συνολικές δηλώσεις: 57)

- Ανάπτυξη παιδαγωγικής ενσυναίσθησης και ευαισθησίας απέναντι στους/τις μαθητές/-τριες και στην αντιμετώπιση εκπαιδευτικών ζητημάτων (6)
- Προσπάθεια μείωσης των κοινωνικών ανισοτήτων (4)
- Αντιμετώπιση μαθητών/-τριών ως ατόμων με συναισθήματα και προσωπικότητα (4)
- Ανάπτυξη κλίματος ελεύθερης έκφρασης και αποδοχής (4)
- Μετασχηματιστική ηγεσία – συνεργασία με εκπαιδευτικούς (3)
- Καλλιέργεια δημοκρατικών αξιών (3)
- Προώθηση ισότητας μεταξύ των μαθητών/-τριών (3)
- Ενίσχυση της φωνής των μαθητών/-τριών (3)
- Δημοκρατική λειτουργία σχολικής μονάδας (2)
- Έμφαση στον κοινωνικό ρόλο του σχολείου (2)
- Ανάπτυξη της ιδιότητας του πολίτη (2)
- Έμφαση στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (2)
- Δημιουργία περιβάλλοντος ενδυνάμωσης των μαθητών/-τριών (2)
- Ανάπτυξη σχέσεων, αλληλεπίδραση, συνανήκειν, γνωριμία με υπέροχους ανθρώπους (5)
- Βίωση συναισθήματος αγάπης (2)
- Εφαρμογή μοντέλου 'συνδιοίκησης' ως διευθυντής/-τρια (1)
- Άνοιγμα του σχολείου προς την τοπική κοινωνία ως διευθυντής/-τρια (1)
- Εμπλοκή του συλλόγου γονέων στη λήψη αποφάσεων (1)
- Καλλιέργεια κοινωνικής δικαιοσύνης (1)
- Υποστήριξη κοινωνικά ευάλωτων ομάδων (κατάστημα κράτησης) (1)
- Ευαισθησία απέναντι στη διαφορετικότητα (1)
- Η διδασκαλία ως πράξη αγάπης και φροντίδας (1)
- Κατανόηση των αναγκών παιδιών με διαφορετικό τρόπο μάθησης (1)

- Υλοποίηση συμπεριληπτικών θεατροπαιδαγωγικών παρεμβάσεων (1)
- Αξιοποίηση έρευνας δράσης και κοινωνιογράμματος για τη βελτίωση των σχέσεων και του σχολικού κλίματος (1)

3. Συνοπτική ερμηνευτική σύνθεση «δεδομένων»/ κριτικών και ενσυναισθητικών λόγων

Η συστηματική χαρτογράφηση των δεδομένων αποκαλύπτει ότι η επίδραση του ΠΜΣ εκτείνεται πολύ πέρα από τα στενά όρια μιας συμβατικής ακαδημαϊκής εξειδίκευσης, αναδεικνύοντας μια βαθιά πολυδιάστατη και χειραφετητική δυναμική. Οι αναφορές των συμμετεχόντων/-ουσών, εστιασμένες μεταξύ άλλων στις εκπαιδευτικές πρακτικές, την επιστημονική κατάρτιση και την προσωπική αλλαγή, έρχονται να επιβεβαιώσουν τον κύριο στόχο του μεταπτυχιακού προγράμματος: τη διαλεκτική σύνδεση της κριτικής θεωρίας με την εκπαιδευτική πράξη (κριτικο-πραξιακή προσέγγιση) σε μια μετασχηματιστική προοπτική σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, οι ερωτώμενοι/-ες δεν αντιμετωπίζουν τον μεταπτυχιακό τίτλο ως ένα απλώς ακαδημαϊκό προσόν ή ένα εργαλείο τυπικής μισθολογικής και εργασιακής ανέλιξης, αλλά ως ένα εφόδιο για την προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική τους ανάπτυξη και την προαγωγή του εκπαιδευτικού ή οποιουδήποτε άλλου επαγγέλματος σε λειτούργημα.

Στο επίπεδο της καθημερινής σχολικής πραγματικότητας, οι αυθόρμητες αναφορές των ερωτώμενων αποτυπώνουν μια σημαντική μετατόπιση της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών. Μέσα από την υιοθέτηση συμμετοχικών κριτικο-πραξιακών πρακτικών, αλλά και τη διαλογική μάθηση που εφαρμόζουν, οι απόφοιτοι/-ες αναδιοργανώνουν το εργασιακό τους περιβάλλον, μετατρέποντάς το από χώρο παθητικής αναπαραγωγής της γνώσης ή της γραφειοκρατίας σε μια ζωντανή κοινότητα μάθησης, συνεργασίας, ενσυναίσθησης, συναδελφικότητας, δημοκρατικής ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ενδυνάμωση των αποφοίτων του ΠΜΣ μεταφράζεται άμεσα σε ενίσχυση της φωνής των μαθητών/-τριών, οι οποίοι/-ες αναγνωρίζονται πλέον ως αυθεντικά και δρώντα «υποκείμενα», με συναισθήματα, προσωπικότητα, γνώσεις και εμπειρίες. Υπό το πρίσμα αυτό, η διδασκαλία επαναπροσδιορίζεται ως μια πράξη αγάπης, φροντίδας, ενδυνάμωσης και ενσυναίσθησης.

Επίσης, η ερμηνεία του λόγου των αποφοίτων αναδεικνύει ότι ο προσωπικός τους μετασχηματισμός και ο τρόπος με τον οποίο ευρύτερα αντιμετωπίζουν πλέον τη ζωή, τις ανθρώπινες σχέσεις και την κοινωνική πραγματικότητα, λειτουργεί ως καταλύτης για την άσκηση κοινωνικά δίκαιων και δημοκρατικών εκπαιδευτικών πρακτικών και μιας μετασχηματιστικής ηγεσίας στο εκπαιδευτικό και επαγγελματικό τους πλαίσιο. Συγκεκριμένα, οι απόφοιτοι/-ες που υπηρετούν σε θέσεις ευθύνης, υιοθετούν το συνεργατικό μοντέλο λειτουργίας, προωθούν το άνοιγμα του σχολείου στην τοπική κοινωνία και καλλιεργούν κλίμα ελεύθερης έκφρασης, αποδοχής και συλλογικότητας.

Συνοψίζοντας, το ΠΜΣ φαίνεται να λειτουργεί, σύμφωνα με τους/ τις απόφοιτους/-ες, ως μια διαρκής μαθητεία κριτικής αντίληψης και συνειδητοποίησης, όπου η προσωπική αλλαγή μετασχηματίζεται σε συλλογική δράση (εντός και εκτός σχολείου) για τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων «από τα κάτω».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

---

¹ Για ευνόητους λόγους έχουν μπει τα αρχικά των ονομάτων

Όνομ/μο	Περιεχόμενο Αναφοράς ²
Μ.Τ.	Δεν το έχω αξιοποιήσει ακόμα. Κέρδισα γνώσεις /συμπεριφορά και νέους φίλους. Και άλλα πράγματα που θα τα ανακαλύψω όταν μπω σε τάξη σιγά σιγά.
Π.Μ.	<p>1. Αξιοποιήθηκε επαγγελματικά για μοριοδότηση και εφαρμογή αρχών της Κριτικής Παιδαγωγικής στην εκπαιδευτική διαδικασία.</p> <p>2. Μέσα από το μεταπτυχιακό αντιλήφθηκα ότι μπορώ μέσα από το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα να το αλλάξω μέσα από την εκπαιδευτική πράξη, προσπαθώντας για αυτό καθημερινά.</p>
Μ.Κ.	<p>Αγαπητοί/Αγαπητές, Αρχικά, εύχομαι να είστε όλοι καλά και δημιουργικοί σε κάθε τομέα. Σε απάντηση των ερωτημάτων σας, θέτω υπ' όψιν σας τα εξής: Η αξιοποίηση του πτυχίου μου επιτεύχθηκε αποκλειστικά στον χώρο εργασίας μου, με την παράλληλη αναγνώριση του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών που κατέχω. Δυστυχώς, δεν προχώρησα σε διδακτορικές σπουδές, δημοσιεύσεις ή άλλο ερευνητικό έργο. Το εν λόγω Π.Μ.Σ. συνδέεται με τα αντικείμενα εργασίας της υπηρεσίας στην οποία εργάζομαι, καθώς άπτεται θέματα, όπως: α) η εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων β) ο έλεγχος κοινωνικών δομών (θεσμός κοινωνικού συμβούλου) κ.α., που βάση τους έχουν την αναγνώριση των πηγών καταπίεσης, την κοινωνική ενδυνάμωση και αφύπνιση, την ορατότητα των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, την αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης και της κοινωνικής αδικίας κ.α. Επιπλέον, σε επίπεδο αξιολόγησης και εκπαίδευσης των υποψηφίων θετών και αναδόχων γονέων οι αρχές και οι αξίες της Κριτικής Παιδαγωγικής, οι οποίες συγκλίνουν με εκείνες της Κοινωνικής Εργασίας (κοινωνική δικαιοσύνη, κοινωνική ενδυνάμωση, κοινωνική αλλαγή, χειραφέτηση κ.α.), εφαρμόζονται μέσα από αναστοχαστικές διαδικασίες, με επικέντρωση στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα του παιδιού, ενισχύοντας την κριτική σκέψη, την κριτική συνείδηση και τον κριτικό προβληματισμό. Σε προσωπικό επίπεδο, ο συγκεκριμένος μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών λειτούργησε επιβεβαιωτικά ως προς τις δικές μου πεποιθήσεις, τη στάση ζωής και το αξιακό υπόβαθρο που υπερασπίζομαι, ενώ δρα πάντα ενισχυτικά, διευκολυντικά και καθοδηγητικά για κάθε λόγο, πράξη ή διαντίδραση, σε κάθε επίπεδο. Όλα αυτά που πρεσβεύει το μεταπτυχιακό μας αποτελούν μια μορφή αντίστασης σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από αποξένωση, αποπροσωποποίηση και απανθρωποίηση, χαρακτηριστικά που οδηγούν τελικά σε ψυχική εξάντληση και ματαίωση. Αναμφίβολα, οι αρχές και αξίες της Κριτικής Παιδαγωγικής παραμένουν στις μέρες μας πιο επίκαιρες από ποτέ για την ευημερία του</p>

² Τα κείμενα έχουν παρατεθεί στο παράρτημα όπως ακριβώς στάλθηκαν από τους/τις ερωτώμενους/ες

	<p>ανθρώπου...</p> <p>Σας ευχαριστώ όλους και τον καθένα/την καθεμία ξεχωριστά.</p> <p>Με εκτίμηση</p>
Μ.Λ.	<p>Καλησπέρα σας!</p> <p>1. Θα χρησιμοποιήσω το πτυχίο μου για μοριοδότηση στις επόμενες κρίσεις διευθυντών Α/θμιας εκπαίδευσης</p> <p>2. Άλλαξε ο τρόπος που αντιμετωπίζω τη ζωή μου. Στην εργασία μου προσπαθώ να εμφυσήσω στους συναδέλφους μου τον εναλλακτικό τρόπο σκέψης και αντιμετώπισης των μαθημάτων. Να ενσκήψουμε στα ενδιαφέροντα των παιδιών και να μάθουμε να ακούμε τα παιδιά, τους γονείς. Να συνδιαμορφώσουμε το σχολικό περιβάλλον , να ασχοληθούμε με κοινωνικά θέματα και με το ρόλο του σκηνοθέτη να τα αφήσουμε να διαπιστώσουν , να συνεργαστούν και να προτείνουν λύσεις.</p> <p>με τιμή</p>
Ε.Σ.	<p>Καλησπέρα σας! Με χαρά σας απαντώ ότι το μεταπτυχιακό με έχει βοηθήσει ήδη επαγγελματικά και σαν άνθρωπο, καθώς με έχει βελτιώσει σαν προσωπικότητα και βλέπω τη ζωή διαφορετικά και πιο όμορφα! Με έκανε να σκέφτομαι και το διδακτορικό καθώς το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό το έκανα με τόση αγάπη που νομίζω ότι αν βρω κάτι αντίστοιχο για διδακτορικό που να με εκφράζει θα το έκανα για πνευματικούς λόγους κυρίως λόγους και για να προσφέρω και γω κάτι σε αυτή τη κοινωνία! Να είστε καλά σας ευχαριστώ πολύ για όλα από καρδιάς!</p> <p>Με εκτίμηση</p>
Α.Φ.	<p>Καλησπέρα σας!!</p> <p>1.Το μεταπτυχιακό αυτό πρόγραμμα αξιοποιήθηκε τόσο στην επαγγελματική ,όσο και στην ακαδημαϊκή μου πορεία. Στο επαγγελματικό επίπεδο συνέβαλε στην μοριοδότηση μου ως αναπληρώτρια.</p> <p>Κυρίως όμως συνέβαλε στο ακαδημαϊκό μου επίπεδο ενισχύοντας τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την ικανότητα μου να προσεγγίζω κριτικά εκπαιδευτικά και κοινωνικά ζητήματα.</p> <p>2.Πέρα από την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αξιοποίηση του συγκεκριμένου ΠΜΣ, ωφελήθηκα σημαντικά σε προσωπικό επίπεδο. Η φοίτηση μου στο ΠΜΣ με βοήθησε να ενισχύσω την κριτική μου σκέψη κυρίως στον ευαίσθητο τομέα της εκπαίδευσης, να αναπτύξω δεξιότητες έρευνας και να ευαισθητοποιηθώ ακόμα περισσότερο σε ζητήματα ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης.</p> <p>Επιπλέον η ανταλλαγή απόψεων με τους/τις συμφοιτητές/τριες μου και τους/τις διδάσκοντες/ουσες συνέβαλαν στην διαμόρφωση μιας πιο ολοκληρωμένης αντίληψης για τον ρόλο του /της εκπαιδευτικού στη σύγχρονη κοινωνία, στο σύγχρονο σχολείο!!!</p> <p>Σας ευχαριστώ πολύ!!</p> <p>Καλό καλοκαίρι!!</p> <p>Με εκτίμηση</p>
Ζ.Μ.	<p>Καλημέρα σας! Καταρχάς, σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για την</p>

	<p>ευκαιρία της ανατροφοδότησης που μας προσφέρετε! Μας συνδέει ξανά μαζί σας και αυτό είναι που καθιστά αυτό το μεταπτυχιακό πρόγραμμα τόσο ιδιαίτερο και "μετασηματιστικό" για τους/τις αποφοίτους του....</p> <p>Αναφορικά με τα δύο παραπάνω σημεία:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Αξιοποίηση του μεταπτυχιακού τίτλου για μοριοδότηση στους πίνακες των αναπληρωτών ● Αίτηση για μισθολογική και βαθμολογική αναγνώριση του μεταπτυχιακού τίτλου στην παρούσα εργασία μου (μόνιμη υπάλληλος Ο.Τ.Α.) (για την οποία δεν έχω ακόμη λάβει απάντηση, καθώς δεν έχει ακόμη εξεταστεί) ● Απόκτηση γνώσεων ποικίλων αντικειμένων ● Προσωπική εξέλιξη και ανάπτυξη, καθώς άλλαξε τόσο τον τρόπο που βλέπω τον κόσμο και όσα τον περιβάλλουν, όσο και τις αντιστάσεις και αντιδράσεις μου απέναντι σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον... (αποδοχή, αλληλεγγύη, αυταγάπη, ενσυναίσθηση, διαφορετική και πιο διεισδυτική "ανάγνωση" του κόσμου...) ● Ενίσχυση δεξιοτήτων έκθεσης σε κοινό (διαχείριση άγχους, οργάνωση λόγου και ενίσχυση αυτοπεποίθησης και αυτοεικόνας) και ● Φυσικά: Γνωριμία με υπέροχους ανθρώπους (καθηγητές/τριες, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, συμφοιτητές/τριες) <p>ΥΠΕΡΟΧΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΜΑΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΓΙΑ ΟΛΗ ΤΗΝ ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΖΩΗ ΜΑΣ!</p> <p>ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΟΛΑ!!!</p> <p>ΜΕ ΑΠΕΡΑΝΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ</p>
Κ.Σ.	<p>Καλημέρα σας! Σε συνέχεια του μηνύματος σας, σας στέλνω μία σύντομη ανατροφοδότηση ως προς τα δύο ερωτήματα που μας αποστείλατε. Ως προς το 1ο ερώτημα τέλειωσα πρόσφατα πριν μία εβδομάδα, οπότε δεν έχω προλάβει να το αξιοποιήσω. Σκέφτομαι ότι μπορεί να το χρησιμοποιήσω στις επόμενες κρίσεις για διευθυντές, αλλά χωρίς να είμαι απόλυτα σίγουρη, αν θα διεκδικήσω μια τέτοια θέση, καθώς εξαρτάται και από άλλους παράγοντες. Ως το δεύτερο ερώτημα, θεωρώ ότι με βοήθησε ως τη χρήση πιο βιωματικών διδακτικών προσεγγίσεων στο μάθημα. Σας εύχομαι καλή συνέχεια και καλό καλοκαίρι!</p> <p>Με εκτίμηση</p>
Δ.Μ.	<p>Μέχρι στιγμής, η δυνατότητα που μου έδωσε το μεταπτυχιακό μου είναι να διεκδικήσω και τελικώς να λάβω, μία θέση ευθύνης (υποδιευθύντρια) στο δημοτικό σχολείο όπου εργάζομαι ως μόνιμη δασκάλα.</p> <p>Περίσσια οφέλη θεωρώ ότι είχα κατά τη φοίτησή μου στο ΠΜΣ. Πρωτίστως, με βοήθησε να «ανοίξω» τον τρόπο σκέψης μου, όχι μόνο στον τομέα της δουλειά μου αλλά και στον τρόπο που βλέπω κι αντιλαμβάνομαι γενικότερα τα πράγματα γύρω μου. Μου έδωσε τη δυνατότητα να τσαλακθώ, να μπω στη θέση του άλλου και να... βγω από το κουτί μου. Τέλος, διευρύνθηκαν οι ορίζοντες των γνώσεων μου από τη συναναστροφή μου με τόσο σπουδαίους καθηγητές οι οποίοι δε</p>

	σταμάτησαν και δε δίστασαν ούτε στιγμή να μας «προφέρουν» απλόχερα τις γνώσεις τους.
Ε.Μ.	<p>Απαντήσεις</p> <p>1. Μέχρι σήμερα το συγκεκριμένο πτυχίο όσον αφορά ακαδημαϊκά το κατέθεσα στον πίνακα αναπληρωτών της ειδικότητας μου για μοριοδότηση (ως δεύτερου μεταπτυχιακού τίτλου), ενώ επαγγελματικά το κατέθεσα στην εργασία μου, όπου ευελπιστώ να έχει κάποια εξέλιξη στο μέλλον, διότι με τη σύμβαση ΙΔΟΧ, δυστυχώς δε προβλέπεται κάποια αναγνώριση ως προς το βαθμό...</p> <p>2. Το κάτι άλλο που θεωρώ ότι επωφελήθηκα από το συγκεκριμένο ΠΠΣ δε θα είναι ένα από όλα εκείνα τα κυνικά ή όλα όσα χρειάζεται να παρέχει ένα αντίστοιχο ΠΠΣ, διότι ότι τα είχε από τη στιγμή που το επέλεξα...</p> <p>Το κάτι που μου άφησε και με συντροφεύει είναι η ελευθερία για το άγνωστο - το γνωστικό και η ελπίδα να παραμείνω ο αληθινός εαυτός μου, εξελισσόμενος μέσα από τα μάτια των παιδιών...</p> <p>Με εκτίμηση</p>
Ε.Γ.	<p>Καλησπέρα σας!</p> <p>Αναφορικά με τη συνεχούς ανατροφοδότησης που επιθυμείτε, μέσω των ερωτήσεων στο πρόσφατο μείλ σας, έχω να δηλώσω σχετικά με την απόκτηση του μεταπτυχιακού μου, ως υπηρετούσα διευθύντρια Δημοτικού:</p> <p>Ως προς το πρώτο ερώτημα, στην παρούσα φάση έχει αξιοποιηθεί μισθολογικά, βοηθώντας με να ανέβω μισθολογικό κλιμάκιο.</p> <p>Ωστόσο, θα αξιοποιηθεί στις επόμενες κρίσεις στελεχών εκπαιδευσεις, δίνοντας μου περισσότερη επαγγελματική ενδυνάμωση.</p> <p>Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα ,μέσα από το πρόγραμμα ενίσχυσα τις δεξιότητές μου στη λήψη αποφάσεων, στη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού και στην υποστήριξη συνεργατικών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών. Επιπλέον, βελτίωσα την ικανότητά μου, να σχεδιάζω και να υλοποιώ καινοτόμες εκπαιδευτικές δράσεις, να προωθώ ένα δημοκρατικό και συμπεριληπτικό σχολικό περιβάλλον. Παράλληλα, το ΠΜΣ ενίσχυσε την αυτοπεποίθησή μου ως εκπαιδευτικού ηγέτη και καλλιέργησε μια διαρκή διάθεση για επαγγελματική ανάπτυξη και αναστοχασμό.</p> <p>Καλή συνέχεια!</p> <p>Με εκτίμηση,</p>
Κ.Γ.	<p>Καλησπέρα σας και καλή εβδομάδα. Συγγνώμη αλλά έλειπα το Σαββατοκύριακο. Ελπίζω να μην δημιουργώ πρόβλημα με την καθυστέρηση στην απάντηση.</p> <p>Η ολοκλήρωση του Μεταπτυχιακού προγράμματος αποτέλεσε σημαντικό βήμα για την επιστημονική και επαγγελματική μου εξέλιξη. Ο τίτλος σπουδών αξιοποιήθηκε μέσω της μοριοδότησης και της παιδαγωγικής επάρκειας που παρείχε, συμβάλλοντας στην ένταξή μου στους σχετικούς πίνακες.</p> <p>Η ουσιαστικότερη αξιοποίηση, ωστόσο, αφορά την εφαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησα στην επαγγελματική μου</p>

	<p>πρακτική. Οι γνώσεις σχετικά με τις αρχές της Κριτικής Παιδαγωγικής, τις σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και την κατανόηση των αναγκών παιδιών με διαφορετικό τρόπο μάθησης συνέβαλαν στον σχεδιασμό πιο στοχευμένων και δημιουργικών παρεμβάσεων, το οποίο πραγματοποιήθηκε κυρίως στην πρωινή εργασία μου όπου είναι ομάδες αυτιστικών παιδιών.</p> <p>Παράλληλα, το μεταπτυχιακό ενίσχυσε το ενδιαφέρον μου για καλλιτεχνικές και δημιουργικές προσεγγίσεις, με στόχο την ενσωμάτωσή τους στο εργασιακό μου πλαίσιο ως εργαλεία ενίσχυσης της επικοινωνίας, της έκφρασης, της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και της συμμετοχής.</p> <p>Συνολικά, αποτέλεσε όχι μόνο ένα ακαδημαϊκό προσόν, αλλά ένα ουσιαστικό εργαλείο ενδυνάμωσης τόσο της προσωπικής όσο και της επαγγελματικής μου ταυτότητας .</p> <p>Σας ευχαριστώ πολύ</p>
Σ.Ε.	<p>Καλημέρα σας!</p> <p>Συγγνώμη για την καθυστερημένη απάντηση, αλλά δυστυχώς είμαι για συνεχόμενες μέρες μέσα στο νοσοκομείο ως συνοδός για τον πατέρα μου σε δύσκολες καταστάσεις.</p> <p>Αν σας είναι χρήσιμη ακόμα, λοιπόν, η απάντηση μου σας αναφέρω πώς "χρησιμοποιήθηκε" το μεταπτυχιακό:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Χρησιμοποιήθηκε για μοριοδότηση στην πρόσφατη καταχώρηση προσόντων για τη διαδικασία πρόσληψης εκπαιδευτικών. - Αυτό ήταν για εμένα το 3ο μεταπτυχιακό, έχοντας επομένως πρότερη εμπειρία από τέτοιου κύκλου σπουδές, μπορώ να πω ότι "ερωτεύτηκα" το αντικείμενο της Κριτικής Παιδαγωγικής και θέλοντας να προχωρήσω σε διδακτορικό έκανα δύο συζητήσεις με καθηγητές, οι οποίες δυστυχώς δεν καρποφόρησαν (αλλά η αναζήτηση θα συνεχιστεί για επιβλέποντα καθηγητή). - Με έκανε να αλλάξω οπτική σε πολλά θέματα της εκπαίδευσης και του τρόπου διδασκαλίας και ενώ μάλιστα ήμουν κάθετη ως φιλόλογος ότι δεν θα με ενδιέφερε ποτέ η πρωτοβάθμια, μετά το μεταπτυχιακό πήρα την απόφαση να ξεκινήσω τη φοίτηση μου στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτική Εκπαίδευσης. <p>Έχω ξαναπεί ότι αν κάποιος/α αποφασίσει να εφαρμόσει στην πράξη την κριτική παιδαγωγική δεν μπορεί παρά να αλλάξει βαθιά και ουσιαστικά η διδασκαλία του/της και ο τρόπος σκέψης!</p> <p>Σας ευχαριστούμε για όλα!</p> <p>Με εκτίμηση,</p>
Ε.Κ.	<p>Οι σπουδές μου στο μεταπτυχιακό Επιστήμες της Αγωγής, Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών ήταν εξαιρετική εμπειρία γνώσεων, συναισθημάτων, δημιουργίας, σύνδεσης, επικοινωνίας και επαναπροσδιορισμού αξιών, απόψεων, στερεοτύπων. Επιπλέον, σε επαγγελματικό επίπεδο μου έδωσε μόρια στους πίνακες τις ειδικής και γενικής αγωγής, ως αναπληρώτρια σχολική νοσηλεύτρια διεκδικώντας καλύτερες θέσεις σε σχολεία της επιλογής μου. Ακόμα, η συγγραφή της διπλωματικής διατριβής με οδήγησε στη δημοσίευση της που θα συμβεί</p>

	<p>το επόμενο διάστημα. Η διπλωματική μου διατριβή περιλαμβάνει τη συγγραφή και εικονογράφηση ενός παραμυθιού – εργαλείου για τη σχολική κοινότητα, όπου γίνονται προσπάθειες με σκοπό την έκδοσή του. Τέλος, στόχος είναι η συνέχιση των σπουδών σε διδακτορικό επίπεδο στη Κριτική Παιδαγωγική.</p> <p>Η φοίτηση μου στο μεταπτυχιακό άλλαξε τον τρόπο σκέψης μου καθώς ως νοσηλεύτρια αντιμετώπιζα τους μαθητές/τριες ως διαγνώσεις. Στηριζόμενη στα ιατρικά πρωτόκολλα όπως το DSM -5 ακολουθούσα τις οδηγίες των ιατρών. Το μεταπτυχιακό δημιούργησε ένα ρήγμα αμφισβήτησης και μετατόπισης στον τρόπο σκέψης και στη συμπεριφορά μου. Πλέον, οι μαθητές/τριες είναι άνθρωποι με συναισθήματα, αξίες, ενδιαφέροντα, σκέψεις, προσωπικότητα και στιγμές. Απολαμβάνω, επενδύω, συνδέομαι μαζί τους, χωρίς να περιορίζομαι στις διαγνώσεις. Ακολουθώ τις ιατρικές οδηγίες για τη φαρμακευτική και νοσηλευτική υποστήριξη που έχουν στόχο την υγεία και την ασφάλεια των παιδιών αλλά πλέον καμία διάγνωση δεν καθορίζει ή περιορίζει τη σύνδεση, το ενδιαφέρον και τις στιγμές χαράς και δημιουργίας με τα παιδιά.</p>
E.B.	<p>Καλημέρα σας, ελπίζω πως είστε όλοι/ες πολύ καλά!</p> <p>Η απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου με βοήθησε σε πολλά επίπεδα. Αρχικά σίγουρα συνέβαλε στην επαγγελματική μου πορεία, καθώς αξιοποιήθηκε στους πίνακες αναπληρωτών, αυξάνοντας τη μοριοδότηση μου. Παράλληλα μου δόθηκε η ευκαιρία να συμμετάσχω στο συμπόσιο των αποφοίτων (του οποίου τα πρακτικά θα δημοσιευθούν) και να παρουσιάσω σε συναδέλφους/φίσες την διπλωματική μου εργασία αλλά και να παρακολουθήσω τις εργασίες άλλων αποφοίτων, ανταλλάσσοντας σκέψεις, ιδέες και πρακτικές, γεγονός που καλλιέργησε το αίσθημα του 'ανήκειν', μέσω του διαλόγου και της ουσιαστικής αλληλεπίδρασης μας. Θα έλεγα όμως, πως η βαθιά γνώση και εμπειρία που έλαβα από το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα με βοήθησε κυρίως στην καθημερινή πράξη στη σχολική τάξη. Η διαφορετική ματιά που καλλιεργήθηκε από το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, μου έδειξε το ρόλο του σχολείου τόσο ως θεσμού, όσο και ως μικροσύστημα και τις δυνατότητες - δύναμη που έχουμε ως δάσκαλοι/ες στην αλλαγή, τόσο της σχολικής πρακτικής, όσο και της κοινωνίας γενικότερα. Η επιστημονική αλλά και η βιωματική γνώση/εμπειρία που έλαβα ενίσχυσαν την πίστη μου, πως το σχολείο (τάξη) μπορεί να αποτελέσει έναν πυρήνα καλλιέργειας αξιών, αλλά και πράξης που θα συμβάλλουν στην δημιουργία μιας ουσιαστικά ανοιχτής, δίκαιης και δημοκρατικής κοινωνίας.</p> <p>Σας εύχομαι ένα υπέροχο καλοκαίρι! Με εκτίμηση,</p>
K.B.	<p>Αγαπημένη κ. Ντίνα, κ. Γιάννη και λοιποί καθηγητές/τριες, εύχομαι να είστε όλοι και όλες καλά!!</p> <p>Ευχαριστώ πολύ που μου ζητήσατε ανατροφοδότηση! Τώρα αναφορικά με τα ερωτήματα, σας παραθέτω τις απαντήσεις μου με πολύ αγάπη.</p>

	<p>Μέχρι σήμερα έχω αξιοποιήσει το ΠΜΣ κυρίως μέσω της μοριοδότησής του στους πίνακες Γενικής Εκπαίδευσης, καθώς είμαι αναπληρώτρια, ενώ παράλληλα συνέβαλε στην εξασφάλιση της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας. Σε ακαδημαϊκό επίπεδο, είχα την ευκαιρία να συμμετάσχω στο 2ο επιστημονικό συνέδριο του ΠΜΣ, μεγάλη μου τιμή και σας ευχαριστώ πολύ για την ευκαιρία αυτή, εμπειρία που ενίσχυσε το ενδιαφέρον μου για την έρευνα και τον επιστημονικό διάλογο. Παράλληλα, το μεταπτυχιακό αποτέλεσε σημαντικό εφόδιο για τη μελλοντική επαγγελματική και ακαδημαϊκή μου πορεία, καθώς στις σκέψεις μου βρίσκεται η συνέχιση των σπουδών μου σε διδακτορικό επίπεδο στο μέλλον.</p> <p>Αναφορικά με το 2ο ερώτημα, αν και ο αρχικός μου στόχος ήταν η απόκτηση της παιδαγωγικής επάρκειας, η φοίτησή μου στο ΠΜΣ συνέβαλε ουσιαστικά τόσο στον μετασχηματισμό όσο και στην ενίσχυση των αντιλήψεών μου για την εκπαίδευση και τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού. Μέσα από επιστημονικά τεκμηριωμένες προσεγγίσεις αισθάνομαι πλέον μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και σιγουριά μέσα στην τάξη, ενώ συχνά ανακαλώ γνώσεις και προβληματισμούς που αποκόμισα από το πρόγραμμα για να αντιμετωπίσω καθημερινές παιδαγωγικές προκλήσεις. Το ΠΜΣ μου υπενθύμισε - επιβεβαίωσε, με τρόπο επιστημονικά θεμελιωμένο, ότι η διδασκαλία αποτελεί πρωτίστως μια πράξη αγάπης και φροντίδας, όπως υποστήριζε και ο Paulo Freire. Πρόκειται για μια πεποίθηση που ήδη ένιωθα ως εκπαιδευτικός, αλλά μέσα από τις σπουδές μου απέκτησε βαθύτερη θεωρητική τεκμηρίωση και συνεχίζει να καθοδηγεί την καθημερινή μου πρακτική στην τάξη. Ειδικά για αυτό νιώθω πολύ τυχερή που σας βρήκα!!</p> <p>Να είστε όλες και όλοι καλά και να συνεχίζετε να φωτίζετε τον δρόμο μας. Μέσα από εσάς αντλούμε δύναμη και πίστη ότι μια πιο δημοκρατική και συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι εφικτή, ενώ παράλληλα εμπνεόμαστε να συνεχίζουμε καθημερινά τον αγώνα για ένα σχολείο χωρίς διακρίσεις, αποκλεισμούς και ανισότητες.</p> <p>Με βαθιά αληθινή εκτίμηση και αγάπη</p>
<p>Π.Β.</p>	<p>1. Το ΠΜΣ επηρέασε καθοριστικά την επαγγελματική μου πορεία, καθώς με οδήγησε να επαναπροσδιορίσω τη διδασκαλία μου μέσα από τις αρχές της Κριτικής Παιδαγωγικής. Μετασχημάτισα τη διδακτική μου πρακτική δίνοντας έμφαση στη φωνή των μαθητών και μαθητριών, στη συμπερίληψη και στη σύνδεση της μάθησης με πραγματικά κοινωνικά ζητήματα. Παράλληλα, αποτέλεσε την αφετηρία για καινοτόμες δράσεις που οδήγησαν το σχολείο μας σε διεθνείς διακρίσεις (3η θέση παγκοσμίως στην κατηγορία RoboMed, Special Achievement Award και 1η θέση στο People's Choice Award στο Μίσιγκαν των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής), ενώ ενίσχυσε τη συμμετοχή μου σε συνέδρια, παρουσιάσεις καλών πρακτικών και ερευνητικές αναζητήσεις σε συνεργασία με τη σύμβουλο εκπαίδευσης. Κλείνοντας το ΠΜΣ καλλιέργησε περαιτέρω το ενδιαφέρον μου για την εκπαιδευτική έρευνα και ενίσχυσε το στόχο μου να συνεχίσω την ακαδημαϊκή μου πορεία μέσω διδακτορικής διατριβής.</p>

	<p>2. Η σημαντικότερη ωφέλεια από τη φοίτησή μου στο ΠΜΣ ήταν η διαμόρφωση μιας νέας παιδαγωγικής οπτικής. Έμαθα να αναστοχάζομαι κριτικά πάνω στην εκπαιδευτική πράξη, να αναζητώ τρόπους ανάδειξης των φωνών που συχνά μένουν στο περιθώριο και να αντιλαμβάνομαι την εκπαίδευση ως δύναμη κοινωνικού μετασχηματισμού. Σήμερα, μέσα και από τον ρόλο μου ως μέντορας, με ενδιαφέρει ιδιαίτερα η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι νέοι εκπαιδευτικοί διαμορφώνουν την επαγγελματική τους ταυτότητα και πώς μπορεί να αλλάξει η σχολική κουλτούρα από «τα κάτω προς τα πάνω» ώστε να δημιουργήσουμε σχολεία που θα αγαπούν τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές/τριες τους.</p> <p>Με εκτίμηση</p>
A.M.	<p>Καλησπέρα σας! Μεγάλη η χαρά κάθε φορά που επικοινωνείτε μαζί μας! Όπως θα διαπιστώσετε παρακάτω το ΠΜΣ μάς επηρέασε καθοριστικά!</p> <p>ΕΡΩΤΗΜΑ 1. α. Το μεταπτυχιακό αυτό είναι το δεύτερο που έχω ολοκληρώσει. Παρότι δεν το έχω ακόμη αξιοποιήσει για μοριοδότηση, σκοπεύω να το αξιοποιήσω στις επόμενες διαδικασίες επιλογής στελεχών εκπαίδευσης.</p> <p>β. Το έχω αξιοποιήσει ερευνητικά σε μια προσπάθεια να αλλάξω την απορριπτική στάση των μαθητών/τριών μου απέναντι στο σχολείο και τη μάθηση (διπλωματική εργασία).</p> <p>γ. Με βάση αυτή την εργασία συμμετείχα στο 2ο Συμπόσιο του ΠΜΣ «Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση: προκλήσεις και προοπτικές. Παρουσιάσεις Διπλωματικών Εργασιών που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Επιστήμες Αγωγής, Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών".</p> <p>δ) Με βάση την ενότητα 102 του μεταπτυχιακού μας για την αξιοποίηση της τέχνης συμμετείχα με εισήγηση στο 6ο Διεθνές Συνέδριο του Εθνικού Κέντρου Έρευνας & Διάσωσης Σχολικού Υλικού (ΕΚΕΔΙΣΥ) με τίτλο "Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό"</p> <p>ε) Στο 6ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο της Π.Δ.Ε. Κρήτης "Η Τεχνητή Νοημοσύνη, η Συναισθηματική Νοημοσύνη και το μέλλον της Μάθησης στην Ψηφιακή Επαιτώσεις, Προκλήσεις και Προοπτικές για την Εκπαίδευση" αξιοποίησα το άρθρο Hourdakis, A., Ieronymakis, Y., & Souka, M. (2025). Critical enbiagogy (Εμβιαγωγική): Biocentric (interspecies) critical-praxical education & communication beyond human beings – De-anthropocentrism στην εισήγησή μου με τίτλο «Από την Τεχνητή στη Συναισθηματική Νοημοσύνη Παιδαγωγικές Προκλήσεις και μια Ανθρωποκεντρική Πρόταση Διδακτικής Αξιοποίησης».</p> <p>στ) Αξιοποίησα τις ιδέες και τη μέθοδο του Φρέιρε στην παρουσίαση του βιβλίου της Κατερίνας Γιωτοπούλου «Ο κινηματογράφος στο μάθημα της λογοτεχνίας στο σχολείο» (2025, Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων).</p> <p>ζ) Ως Διευθύντρια σχολικής μονάδας αξιοποιώ καθημερινά τις αρχές της Κριτικής Παιδαγωγικής στην άσκηση εκπαιδευτικής ηγεσίας, δίνοντας έμφαση στη δημοκρατική λήψη αποφάσεων, στη συνεργασία με τους</p>

	<p>εκπαιδευτικούς, στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών και στο άνοιγμα του σχολείου προς την τοπική κοινωνία.</p> <p>ΕΡΩΤΗΜΑ 2</p> <p>Ωφελήθηκα από την παρακολούθηση του ΠΜΣ μας, γιατί:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Βρήκα ένα θεωρητικό πλαίσιο αγαπητικής παιδαγωγικής για να «στεγάσω τα πιστεύω μου» 2. Κατάλαβα ότι η γνώση πρέπει να οδηγεί σε απελευθερωτική δράση και μάλιστα δράση μέσα στην κοινότητα, οπότε δράσεις για την έμφυλη βία ή για τον ενδοσχολικό εκφοβισμό που υλοποιήσαμε με το σχολείο μου τις υλοποιήσαμε σε δημόσιο χώρο με εμπλοκή και της τοπικής κοινωνίας. Πριν την παρακολούθηση του ΠΜΣ νόμιζα ότι αρκεί να «σπείρουμε» την αλλαγή στα παιδιά. 3. Αύξησα τις δράσεις άτυπης μάθησης για τους μαθητές/τριες μου, αφού είδα ότι μέσα από αυτές άνοιξαν οι ορίζοντές τους 4. Επηρέασα τους συναδέλφους μου για την ανάγκη αντικατάστασης της φωτοτυπίας ως βάσης για τη διδασκαλία από βιωματικές τεχνικές (θεατρικές, ρητορικές, κιναισθητικές...) 5. Η τέχνη εντάχθηκε πιο ουσιαστικά στη διδασκαλία πολλών γνωστικών αντικειμένων στο σχολείο μου 6. Αξιοποίησα ιδέες και μεθόδους όπως η έρευνα δράση και το κοινωνιόγραμμα για να βελτιώσω τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών/τριών και το σχολικό κλίμα στο σχολείο μου 7. Ανέπτυξα πιο κριτική στάση απέναντι στις εκπαιδευτικές πρακτικές και στις κυρίαρχες αντιλήψεις για τη μάθηση, γεγονός που με οδήγησε να επανεξετάσω τον ρόλο μου ως εκπαιδευτικού και να αναζητώ διαρκώς τρόπους ενδυνάμωσης των μαθητών/τριών μου. 8. Συνειδητοποίησα περισσότερο τη σημασία της φωνής των μαθητών/τριών στη σχολική ζωή και επιδίωξα να δημιουργήσω περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής τους στη λήψη αποφάσεων, στον σχεδιασμό δράσεων και στην αντιμετώπιση προβλημάτων της σχολικής κοινότητας. <p>Το σημαντικότερο όφελος από τη φοίτησή μου στο ΠΜΣ ήταν ότι δεν μου πρόσφερε μόνο νέες γνώσεις και εργαλεία, αλλά έναν διαφορετικό τρόπο να αντιλαμβάνομαι την εκπαίδευση: ως διαδικασία χειραφέτησης, δημοκρατικής συμμετοχής και κοινωνικού μετασχηματισμού. Η επίδρασή του δεν περιορίστηκε στη δική μου επαγγελματική ανάπτυξη, αλλά επηρέασε τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου μου, τις σχέσεις με τους μαθητές/τριες και τη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία.</p> <p>Ευγνώμων για τους δρόμους που μας ανοίξατε, Σας εύχομαι ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ και ΚΑΛΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ στο μεταπτυχιακό! Με εκτίμηση,</p> <p style="text-align: center;">Άννα Μάμου</p>
<p>Β.Π.</p>	<p>Καλημέρα σας. Με ιδιαίτερη χαρά φοίτησα στο Μεταπτυχιακό. Εκεί εδραιώθηκαν αρκετές πρακτικές και γνώσεις μου. Προέκυψε ένα όμορφο και πολύ ωφέλιμο φρεσκάρισμα και εμπλουτισμός ιδεών και πρακτικών μέσα από το πρίσμα της Κριτικής Παιδαγωγικής, το οποίο</p>

	<p>έχει τονώσει πολύ την αυτοπεποίθησή μου. Γνώρισα αρκετά καινούρια πράγματα που δε θα ήταν δυνατόν να γνωρίσω διαφορετικά. Ελπίζω μελλοντικά να τα αξιοποιήσω δημιουργικά! Καλό καλοκαίρι!</p>
Σ.Μ.	<p>Η κριτική παιδαγωγική συνδέεται άμεσα με την επαγγελματική μου ιδιότητα ως κοινωνική λειτουργός - μέλος της ΕΔΥ (Επιτροπή Διεπιστημονικής Υποστήριξης). Το μεταπτυχιακό με ωφέλησε ως επαγγελματία και διεύρυνε τις αντιλήψεις μου για το κοινωνικό ρόλο του σχολείου. Με τις παρεμβάσεις μου δίνω έμφαση στις φωνές και τις εμπειρίες των μαθητών. Προσπαθώ να εντοπίζω τα εμπόδια της μάθησης σε συνεργασία με τους μαθητές, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Λειτουργώντας συνεργατικά και προς όφελος των μαθητών πέραν των στερεότυπων της εκπαίδευσης. Το μεταπτυχιακό με βοήθησε να εξελιχθώ εργασιακά αποκτώντας τα απαιτούμενα προσόντα για την μοριοδότηση μου στους πίνακες των αναπληρωτών.</p> <p>Επιπλέον, αποτέλεσε μια όμορφη και ισχυρή εμπειρία με δράσεις που δεν θα ξεχάσω. Η γνωριμία με την ομάδα των συμφοιτητών μου επίσης ήταν πολύ σημαντική για μένα. Είμαι ευγνώμων για αυτή την εμπειρία! Ευχαριστώ πολύ</p>
Σ.Μ.	<p>Καλησπέρα σας !!!</p> <p>Ως αναπληρώτρια νηπιαγωγός, με βοήθησε το μεταπτυχιακό αυτό στην εφαρμογή πιο εξελιγμένων πρακτικών μέσα στη σχολική τάξη, καθώς και σε περισσότερες εναλλακτικές και βιωματικές μεθόδους προς τους μαθητές μου.</p> <p>Επιπλέον, όσον αφορά τη θέση μου στους πίνακες των αναπληρωτών με βοήθησε τόσο στην αύξηση των μορίων βάση των συνολικών μου προσόντων, όσο και στην άνοδο και αλλαγή του μισθολογικού κλιμακίου.</p> <p>Το μεταπτυχιακό αυτό θεωρώ πως ήταν η καλύτερη επιλογή που έκανα, καθώς ήταν το πρώτο που έχω κάνει έως σήμερα, τόσο για τα μαθήματα που πήραμε σαν άνθρωποι, αλλά και ως εκπαιδευτικοί από τους άψογα καταρτισμένους διδάσκοντες που συμμετείχαν.</p> <p>Όλες οι βιωματικές δράσεις έχουν μείνει χαραγμένες μέσα μου και εξακολουθώ να τις θυμάμαι και να τις εξιστορώ στους γύρω μου.</p> <p>Σας ευχαριστούμε πολύ!!!</p>
N.B.	<p>1. Πώς έχετε μέχρι σήμερα αξιοποιήσει επαγγελματικά ή/και ακαδημαϊκά το πτυχίο σας;</p> <p>Αν και δεν έχω εργαστεί ακόμη ως εκπαιδευτικός, το μεταπτυχιακό με βοήθησε να ενισχύσω τα προσόντα μου για τη συμμετοχή μου στους πίνακες της εκπαίδευσης και να αποκτήσω μια διαφορετική οπτική για τον ρόλο του εκπαιδευτικού. Θεωρώ ότι οι γνώσεις που απέκτησα αποτελούν σημαντικό εφόδιο για τη μελλοντική μου πορεία στον χώρο της εκπαίδευσης.</p> <p>2. Σε τι άλλο θεωρείτε ότι ωφεληθήκατε από τη φοίτησή σας στο ΠΜΣ;</p> <p>Το μεγαλύτερο όφελος για μένα ήταν ότι με έκανε να βλέπω την εκπαίδευση πιο κριτικά και ουσιαστικά. Μέσα από τα μαθήματα και τις συζητήσεις προβληματίστηκα πάνω σε ζητήματα ισότητας, δημοκρατίας και κοινωνικού ρόλου του σχολείου. Παράλληλα, βελτίωσα τις</p>

	<p>δεξιότητές μου στην έρευνα και στην κριτική προσέγγιση των εκπαιδευτικών θεμάτων. Καλό καλοκαίρι!</p>
Γ.Α.	<p>Για το δεύτερο θα ήθελα να αναφερθώ. Η συμμετοχή μου στο μεταπτυχιακό άλλαξε τον τρόπο σκέψης μου, μου έδωσε φωνή να κρίνω ό,τι μέχρι σήμερα δεν με κάλυπτε, δε με εξέφραζε. Σας ευχαριστώ!</p>
Τ.Α.	<p>Καλησπέρα σας. 1.Το μεταπτυχιακό με βοήθησε ώστε να εξελιχθώ επαγγελματικά και κυρίως ακαδημαϊκά, καθώς έθεσε τις βάσεις για τις διδακτορικές μου σπουδές, οι οποίες πραγματοποιούνται υπό την ομπρέλα της Κριτικής Παιδαγωγικής και τις οποίες θεωρώ ως το πιο σημαντικό βήμα που έχω κάνει ποτέ. Με αφορμή τα μαθήματα του μεταπτυχιακού και κυρίως τις εργασίες που έγραψα, έκανα δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά και εισηγήσεις σε συνέδρια. 2. Από το ΠΜΣ αποκόμισα γνώσεις και εμπειρίες που με βοήθησαν στο εκπαιδευτικό μου έργο. Η συμβολή των ιδεών που πρεσβεύει η Κριτική Παιδαγωγική σχετικά με τις εξουσιαστικές σχέσεις, είναι καθοριστική και αποτελούν τη βάση σε κάθε μου επιλογή από τότε και στο εξής στα μαθήματά μου στα Καταστήματα Κράτησης . Με εκτίμηση</p>
Α.Φ.	<p>Στο πλαίσιο της ανατροφοδότησης που μας ζητήσατε σάς παραθέτω συνοπτικά τα κάτωθι:</p> <p>1. Πώς έχετε μέχρι σήμερα αξιοποιήσει επαγγελματικά ή/και ακαδημαϊκά το πτυχίο σας (π.χ. μέσω της μοριοδότησης του μεταπτυχιακού τίτλου σας ως αναπληρωτές/-τριες, αν διοριστήκατε ή οδηγηθήκατε σε άλλες επαγγελματικές ή διευθυντικές θέσεις, αν προχωρήσατε σε διδακτορικές σπουδές, δημοσιεύσεις, ερευνητικό έργο, κ.λπ.).</p> <p>Επαγγελματικό πεδίο Ως αποσπασμένος για διοικητικό έργο στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων μέσω του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., και συγκεκριμένα στο Τμήμα Προσωπικού (2018-2025), κατά τα ημερολογιακά έτη 2023-2025 συμμετείχα ως οργανωτικό μέλος στην Επιτροπή Εποπτείας των διαδικασιών Αξιολόγησης των υπηρετούντων εκπαιδευτικών στον Νομό Χανίων.</p> <p>Ειδικότερα, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση της Δ.Π.Ε. Χανίων, την Επόπτρια Ποιότητας της Εκπαίδευσης, τους Συμβούλους Εκπαίδευσης και την Προϊσταμένη του Τμήματος Προσωπικού, κλήθηκα να προβώ στη θεσμική θωράκιση και στη διασφάλιση της ορθής διοικητικής εκτέλεσης των διαδικασιών Αξιολόγησης, καθώς και στην ενημέρωση τόσο της Υπηρεσίας όσο και των Διευθυντών/ντριών των σχολικών μονάδων και των υπηρετούντων υπό την εποπτεία τους εκπαιδευτικών αναφορικά με την εξασφάλιση του συνόλου των εχέγγυων για την υποδειγματική διαχείριση των απαιτούμενων διαδικασιών. Ως εκ τούτου, κρίθηκε απαραίτητο να δημιουργηθεί εκ του μηδενός</p>

ειδική πλατφόρμα εποπτείας του συνόλου της Αξιολογικής διαδικασίας, καθώς και ειδικό αρχείο που περιλάμβανε τη σχετική νομοθεσία και τις ορισθείσες σχετικές Αποφάσεις, των οποίων είχα την άμεση διαχείριση και

εποπτεία, πέρα των λοιπών καθηκόντων μου. Επιπροσθέτως, λόγω της ενασχόλησής μου στο επίπεδο της Διπλωματικής Εργασίας μου με τη σχετική θεματική («Κριτική Παιδαγωγική και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών»), παρείχα πλήρη ενημέρωση στα Στελέχη της Εκπαίδευσης και στους/στις ενδιαφερόμενους/ες εκπαιδευτικούς (συμμετεχόντων ή/και αρνητών) σε σχέση με το σύνολο της Αξιολογικής διαδικασίας. Γνωρίζοντας εις βάθος τη φιλοσοφία, τις αντιφάσεις και τις στοχεύσεις του Ν. 4823/21 μέσω της διπλωματικής μου εργασίας, ήμουν σε θέση να προσεγγίσω τη διαδικασία της Αξιολόγησης χωρίς δογματισμούς, λειτουργώντας ως γέφυρα ανάμεσα στις θεσμικές απαιτήσεις του Υπουργείου και τις ανησυχίες των συναδέλφων/ισσών.

Το σχολικό έτος 2025-2026 υπηρέτησα ως Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου. Κατά τη διάρκεια της θητείας μου οι αρχές της Κριτικής Παιδαγωγικής με κατηύθυναν προς ένα μοντέλο συνδιοίκησης, ενθαρρύνοντας την ενεργό συμμετοχή του Συλλόγου Διδασκόντων στη λήψη αποφάσεων, μετατρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο το σχολείο σε χώρο ισότητας και διαλόγου. Αξιοποίησα τα εργαλεία που μου δόθηκαν από το Π.Μ.Σ., προκειμένου να εντοπίσω και να αμβλύνω τυχόν αποκλεισμούς ή/και ανισότητες εντός της σχολικής κοινότητας, προωθώντας δράσεις που σέβονται τη διαφορετικότητα και στηρίζουν τα πιο ευάλωτα παιδιά.

Αναφορικά με τις διαδικασίες Αξιολόγησης (εσωτερικής/εξωτερικής και ατομικής), αντί για μια τυπολατρική, τιμωρητική ή απλά διεκπεραιωτική διαδικασία, προσπάθησα να της προσδώσω διαμορφωτικό και αναστοχαστικό χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, βοήθησα τους/τις εκπαιδευτικούς να δουν την αξιολόγηση ως ευκαιρία για κριτικό αυτοστοχασμό και βελτίωση της διδακτικής τους πράξης, μειώνοντας καταλυτικά το άγχος τους. Επίσης, στο πλαίσιο ενδυνάμωσης των συναδέλφων/ισσών, λειτουργώντας ως «κριτικός φίλος», τους/τις ενθάρρυνα (ιδιαίτερα τους/τις νεότερους/ες ή/και τους/τις αναπληρωτές/τριες) να αναπτύξουν τη δική τους παιδαγωγική αυτονομία και να μην εγκλωβίζονται σε μια τεχνοκρατική αντίληψη για την εκπαίδευση.

Ακαδημαϊκό πεδίο

Συμμετοχή ως εισηγητής στην 1η Εκπαιδευτική Συνδιάσκεψη της Π.Ε. Χανίων με θέμα «Η Φωνή των Εκπαιδευτικών & των Διοικητικών από τα κάτω»: Ανοίγουμε τις πόρτες μας, Μιλάμε για το Έργο μας, Ανταλλάσσουμε πρακτικές, Δημιουργούμε Κοινότητες Μάθησης, που συνδιοργάνωσαν η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΙ.Π.Ε.) Χανίων, η Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Χανίων, η Περιφέρεια Κρήτης, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης, το Κύτταρο Χαλέπας, ο Δήμος Χανίων και το Επιστημονικό Δίκτυο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Κρήτης και

πραγματοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων, στις 25 & 26 Μαΐου 2024, με το εξής θέμα εισήγησης: **«Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών»** (δημοσίευση στα Πρακτικά του ηλεκτρονικού επιστημονικού περιοδικού του ΕΔΕΕΚ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ», ISSN: 1792-2674, <https://cretaadultedu.gr/periodiko>).

Προσφορά εθελοντικού επιμορφωτικού έργου κατά το σχολικό έτος 2023-2024 στην υλοποίηση του επιμορφωτικού προγράμματος Εκπαιδευτικής Ηγεσίας σε διευθυντικά στελέχη: «ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η: 10 Χρόνια μετά... στην Μετά Covid εποχή», του εθελοντικού, μη κερδοσκοπικού φορέα «Επιστημονικό Δίκτυο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Κρήτης-ΕΔΕΕΚ».

Συμμετοχή ως επιμορφωτής στα Βιωματικά Εργαστήρια του ετήσιου Επιμορφωτικού Προγράμματος Συμμετοχικής Εκπαιδευτικής Ηγεσίας την ακαδημαϊκή χρονιά 2024-2025: «ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η: 10 Χρόνια μετά... στην Μετά Covid εποχή» για Υποδιευθυντές και Εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Συνδιοργάνωση: Επιστημονικό Δίκτυο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Κρήτης (ΕΔΕΕΚ) και Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων στο πλαίσιο του προγράμματος «ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΗΓΕΣΙΑ 1: Project των 100», «ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗ/ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΗΓΕΣΙΑ 2: Βιώσιμη ηγεσία-Κοινωνική/Εκπαιδευτική ενδυνάμωση».

Συμμετοχή ως εισηγητής στο 1ο Διαδικτυακό Συμπόσιο με τίτλο «Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών - Παρουσίαση Διπλωματικών Εργασιών Αποφοίτων του ΠΜΣ του Π.Τ.Δ.Ε. του Π.Κ: Διλήμματα και Προοπτικές» (δημοσίευση εισήγησης στα ΠΡΑΚΤΙΚΑ 1ου ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ).

1. Σε τι άλλο θεωρείτε ότι ωφεληθήκατε από τη φοίτησή σας στο ΠΜΣ.

Η Κριτική Παιδαγωγική είναι εγγενώς αισιόδοξη, καθώς πιστεύει στη δυνατότητα του ανθρώπου να αλλάξει την πραγματικότητά του και διαμορφώνει ανθρώπους που επιζητούν τη δικαιοσύνη, εκτιμούν την αυθεντική επικοινωνία και πορεύονται με πυξίδα τον σεβασμό στον Άλλον.

Συνολικά, η φοίτησή μου στο Π.Μ.Σ.:

Με βοήθησε να αναπτύξω μια μόνιμη εσωτερική επιφυλακή απέναντι σε *«έτοιμες αλήθειες»*, στερεότυπα και κανονιστικές πιέσεις.

Μου προσέφερε ένα ισχυρό αντίδοτο απέναντι στον κυνισμό, την παραίτηση ή τη μοιρολατρία που συχνά φέρνει η καθημερινή τριβή με το σύστημα.

Όξυνε την ικανότητά μου να ακούω τον Άλλον, όχι απλά για να του απαντήσω ή να τον κρίνω, αλλά για να καταλάβω τη δική του αφετηρία, τις δικές του αγωνίες και τα δικά του βιώματα. Ως εκ τούτου, με έκανε

	<p>πιο δίκαιο, προσηνή και υποστηρικτικό στις διαπροσωπικές μου σχέσεις, πέρα από ιεραρχίες και τίτλους.</p> <p>Μου επέτρεψε να ασκήσω διοίκηση με υψηλή παιδαγωγική ενσυναίσθηση, καταφέροντας να ισορροπήσω ανάμεσα στη νομιμότητα (την εφαρμογή ενός αυστηρού θεσμικού πλαισίου) και την παιδαγωγική ευθύνη, μετατρέποντας τη σχολική μονάδα σε έναν ζωντανό οργανισμό κριτικής σκέψης, συνεργασίας και δημοκρατικής λειτουργίας.</p> <p>Με εκτίμηση,</p>
I.K.	<p>Καλησπέρα σας</p> <p>Σας ευχαριστώ πολύ για την επικοινωνία και για το ενδιαφέρον σας. Το μεταπτυχιακό μου έχει φανεί πολύ χρήσιμο στην επαγγελματική μου διαδρομή, καθώς με βοήθησε να εδραιώσω τον ρόλο μου ως υπεύθυνη της δομής στην οποία εργάζομαι, σε δημοτικό ΚΔΑΠ.</p> <p>Μου έδωσε περισσότερα εφόδια, αλλά και μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση σε σχέση με το αντικείμενό μου και την καθημερινή μου δουλειά. Πέρα όμως από την επαγγελματική διάσταση, η φοίτησή μου στο συγκεκριμένο ΠΜΣ με επηρέασε ουσιαστικά και στον τρόπο που βλέπω την εκπαίδευση.</p> <p>Η επαφή μου με την Κριτική Παιδαγωγική μού άνοιξε νέους δρόμους σκέψης και με έκανε να δω την ενασχόλησή μου με τα παιδιά αλλιώς, με περισσότερη συνειδητότητα, αναστοχασμό και ευαισθησία.</p> <p>Η εμπειρία αυτή μου ανανέωσε το ενδιαφέρον για την εκπαίδευση και υπήρξε ένας από τους λόγους που θέλησα να συνεχίσω και σε προπτυχιακές σπουδές στο ΠΤΔΕ, δίνοντας με επιτυχία κατατακτήριες εξετάσεις.</p> <p>Δεν αποκλείω, μάλιστα, μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών μου σπουδών, να σκεφτώ και το ενδεχόμενο διδακτορικών σπουδών.</p> <p>Άλλωστε, μέσα από αυτή τη διαδρομή κατάλαβα ακόμη περισσότερο ότι η μάθηση, οι σπουδές και η προσωπική εξέλιξη δεν σταματούν σε έναν τίτλο, αλλά μπορούν να μας συνοδεύουν σε όλη μας τη ζωή.</p> <p>Σας ευχαριστώ θερμά και σας εύχομαι καλή συνέχεια και καλό καλοκαίρι.</p> <p>Με εκτίμηση,</p>
Z.G.	<p>1. Πώς έχετε μέχρι σήμερα αξιοποιήσει επαγγελματικά ή/και ακαδημαϊκά το πτυχίο σας;</p> <p>Η ολοκλήρωση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής, Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών» συνέβαλε ουσιαστικά στην επαγγελματική μου εξέλιξη ως Θεατρολόγου στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Αφενός, ο μεταπτυχιακός τίτλος ενίσχυσε τα τυπικά μου προσόντα μέσω της σχετικής μοριοδότησης, αφετέρου λειτούργησε ως σημαντικό εφόδιο για την αναβάθμιση της παιδαγωγικής και διδακτικής μου πρακτικής.</p> <p>Οι γνώσεις που αποκόμισα από το ΠΜΣ αξιοποιούνται καθημερινά στο εκπαιδευτικό μου έργο, ιδιαίτερα στον σχεδιασμό και την υλοποίηση συμπεριληπτικών θεατροπαιδαγωγικών παρεμβάσεων για μαθητές και μαθήτριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η ενασχόληση με τις αρχές</p>

	<p>της κριτικής παιδαγωγικής με βοήθησε να προσεγγίζω τη διδασκαλία με μεγαλύτερη ευαισθησία απέναντι στη διαφορετικότητα, να ενισχύω τη συμμετοχή των μαθητών/-τριών στη μαθησιακή διαδικασία και να δημιουργώ εκπαιδευτικά περιβάλλοντα που προάγουν την ισότητα, τον διάλογο και την ενδυνάμωση των εκπαιδευομένων.</p> <p>Παράλληλα, η ερευνητική κατάρτιση που απέκτησα μέσω του μεταπτυχιακού ενίσχυσε την ικανότητά μου να αναστοχάζομαι συστηματικά πάνω στην εκπαιδευτική πράξη, να αξιοποιώ επιστημονική βιβλιογραφία και να τεκμηριώνω παιδαγωγικές επιλογές και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της επαγγελματικής μου δραστηριότητας.</p> <p>2. Σε τι άλλο θεωρείτε ότι ωφεληθήκατε από τη φοίτησή σας στο ΠΜΣ; Η φοίτησή μου στο ΠΜΣ αποτέλεσε μια ιδιαίτερα σημαντική εμπειρία επιστημονικής και προσωπικής ανάπτυξης. Μέσα από τη μελέτη σύγχρονων παιδαγωγικών θεωριών και προσεγγίσεων, ανέπτυξα βαθύτερη κατανόηση των κοινωνικών, πολιτισμικών και εκπαιδευτικών διαστάσεων της μάθησης, καθώς και του ρόλου του εκπαιδευτικού ως φορέα κοινωνικού μετασχηματισμού.</p> <p>Ιδιαίτερα ωφέλιμη υπήρξε η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και του επιστημονικού αναστοχασμού, στοιχεία που ενίσχυσαν την ικανότητά μου να αξιολογώ εκπαιδευτικές πρακτικές, να αναγνωρίζω ζητήματα αποκλεισμού και ανισότητας και να αναζητώ παιδαγωγικές στρατηγικές που προάγουν τη συμπερίληψη και τη δημοκρατική συμμετοχή όλων των μαθητών/-τριών.</p> <p>Επιπλέον, το ΠΜΣ συνέβαλε στην ανάπτυξη ερευνητικών, ακαδημαϊκών και επαγγελματικών δεξιοτήτων, ενώ παράλληλα διεύρυνε τους επιστημονικούς και παιδαγωγικούς μου ορίζοντες. Η σύνδεση θεωρίας και πράξης που επιτεύχθηκε κατά τη διάρκεια των σπουδών μου επηρέασε ουσιαστικά την εκπαιδευτική μου φιλοσοφία και ενίσχυσε τη δέσμευσή μου για συνεχή επαγγελματική εξέλιξη και ποιοτική εκπαιδευτική παρέμβαση στον χώρο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.</p>
Γ.Μ.	<p>**1. Πώς έχετε μέχρι σήμερα αξιοποιήσει επαγγελματικά ή/και ακαδημαϊκά το πτυχίο σας;**</p> <p>Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων» του Πανεπιστημίου Κρήτης συνέβαλε ουσιαστικά στην επαγγελματική μου εξέλιξη. Ως αναπληρωτής/αναπληρώτρια εκπαιδευτικός, ο μεταπτυχιακός τίτλος μοριοδοτήθηκε στους πίνακες κατάταξης, γεγονός που βελτίωσε τη θέση μου και αύξησε τις επαγγελματικές μου δυνατότητες. Παράλληλα, ο τίτλος αναγνωρίστηκε μισθολογικά, με αποτέλεσμα την κατάταξή μου σε ανώτερο μισθολογικό κλιμάκιο. Πέρα από τα τυπικά οφέλη, οι γνώσεις και οι δεξιότητες που απέκτησα μέσα από το πρόγραμμα ενίσχυσαν την επαγγελματική μου επάρκεια και την αποτελεσματικότητά μου στο εκπαιδευτικό έργο.</p> <p>**2. Σε τι άλλο θεωρείτε ότι ωφεληθήκατε από τη φοίτησή σας στο ΠΜΣ;**</p>

	<p>Η φοίτησή μου στο ΠΜΣ με ωφέλησε σημαντικά τόσο σε επιστημονικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Εμβάθυνα στις αρχές της κριτικής παιδαγωγικής και της εκπαίδευσης ενηλίκων, απέκτησα καλύτερη κατανόηση των σύγχρονων εκπαιδευτικών ζητημάτων και ανέπτυξα δεξιότητες κριτικής σκέψης, έρευνας και αναστοχασμού. Επιπλέον, το πρόγραμμα με βοήθησε να προσεγγίζω τη διδακτική πράξη με μεγαλύτερη επιστημονική τεκμηρίωση, να ανταποκρίνομαι αποτελεσματικότερα στις ανάγκες των εκπαιδευομένων και να υιοθετώ πιο συμμετοχικές και δημοκρατικές παιδαγωγικές πρακτικές. Συνολικά, αποτέλεσε μια ιδιαίτερα σημαντική εμπειρία επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης.</p> <p>Σας ευχαριστώ πολύ,</p>
Σ.Κ.	<p>Επαγγελματικά το μεταπτυχιακό, μου έδωσε 2 μισθολογικά κλιμάκια και ενώ μπορούσα να διεκδικήσω και θέσεις ευθύνης λόγω και άλλων προσόντων δε το επιδίωξα γιατί δε με ενδιαφέρουν αυτές οι θέσεις... το σημαντικό είναι ότι άλλαξα, προσάρμοσα το μάθημα μου πάνω σε αυτά που αποκόμισα από το μεταπτυχιακό με αποτέλεσμα και το μάθημα μου να γίνει ελκυστικότερο (μαθηματικά) αλλά και να βάλω τα παιδιά σε μια διαδικασία διερεύνησης... στο γιατί είναι σημαντικό να έχω κοινωνική συνείδηση, να αμφισβητώ και να προσπαθώ κάθε μέρα στο να γίνω ένας μελλοντικός ενεργός πολίτης.... με μεγάλη επιτυχία θα έλεγα .(δράσεις, ερωτηματολόγια, ομαδικές εργασίες...)</p>
Ε.Π.	<p>Αγαπημένες και αγαπημένοι μου..</p> <p>1) Διορίστηκα στη ΔΔΕ Ρεθύμνου τον Αύγουστο του 2024 και πρόσφατα πήρα μετάθεση στην ΔΔΕ Ηρακλείου όπου και κατοικώ..</p> <p>2) Το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό πέραν του γνωστικού αντικειμένου όπου έμαθα πολλά και σπουδαία.. μου χάρισε πολλές όμορφες στιγμές και 2 φίλους ζωής..</p> <p>Αναπολώ τις στιγμές μας στο αμφιθέατρο και σας θυμάμαι όλους με αγάπη..</p> <p>Παράλληλα ίσως χωρίς να το ξέρετε.. αρκετοί από τους επόμενους μεταπτυχιακούς φοιτητές ήρθαν κατόπιν παρότρυνσης μου..</p> <p>Να έχετε υγεία...και να σκορπίζετε φως!!!</p>
Κ.Μ.	<p>Καλησπέρα σας,</p> <p>1. Το μεταπτυχιακό μας με βοήθησε στη μοριοδότηση για την εργασία μου. Δουλεύω σε ένα κέντρο ειδικών παιδιών στο χωριό μου. Επίσης τα μόρια του μέτρησαν για το 2ο μεταπτυχιακό μου, που αφορά την ειδική αγωγή.</p> <p>2. Σίγουρα από την απόκτηση πολύτιμων γνώσεων, σημαντικών εμπειριών, ανταλλαγή απόψεων αλλά και από τη γνωριμία μας με τους καθηγητές μας και τους συμφοιτητές μας.</p> <p>Καλή συνέχεια!</p> <p>Σας ευχαριστούμε πολύ!</p> <p>Καλό καλοκαίρι.</p>
Κ.Δ.	<p>1. Πώς έχετε μέχρι σήμερα αξιοποιήσει επαγγελματικά ή/και ακαδημαϊκά το πτυχίο σας;</p> <p>Το μεταπτυχιακό μου στην Κριτική Παιδαγωγική αξιοποιήθηκε αρχικά</p>

	<p>για τη μισθολογική μου εξέλιξη ως εκπαιδευτικού. Ωστόσο, η σημαντικότερη αξιοποίησή του αφορά την καθημερινή μου εκπαιδευτική πρακτική. Μέσα από τις σπουδές μου απέκτησα γνώσεις και εργαλεία που με βοήθησαν να επαναπροσδιορίσω τον ρόλο μου μέσα στην τάξη και να αντιμετωπίζω τους μαθητές περισσότερο ως ενεργούς συμμετέχοντες στη μαθησιακή διαδικασία.</p> <p>Για παράδειγμα, δίνω πλέον μεγαλύτερη έμφαση στη συνεργατική μάθηση και στον διάλογο. Σε πολλές δραστηριότητες οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες, συζητούν, επιχειρηματολογούν και συναποφασίζουν, αντί να ακολουθούν αποκλειστικά δασκαλοκεντρικές πρακτικές. Επιπλέον, προσπαθώ να συνδέω τη διδασκαλία με ζητήματα που αφορούν την καθημερινή ζωή των παιδιών, ενθαρρύνοντάς τα να εκφράζουν τις απόψεις τους και να αναπτύσσουν την κριτική τους σκέψη.</p> <p>Παράλληλα, το μεταπτυχιακό με βοήθησε να διαχειρίζομαι πιο αποτελεσματικά θέματα διαφορετικότητας και συμπερίληψης μέσα στην τάξη. Για παράδειγμα, όταν προκύπτουν συγκρούσεις ή περιστατικά αποκλεισμού μεταξύ μαθητών, προσπαθώ να αξιοποιώ τον διάλογο και την ενσυναίσθηση ως μέσα επίλυσης, καλλιεργώντας ένα κλίμα σεβασμού και αποδοχής.</p> <p>2. Σε τι άλλο θεωρείτε ότι ωφεληθήκατε από τη φοίτησή σας στο ΠΜΣ; Η φοίτησή μου στο ΠΜΣ με ωφέλησε σημαντικά τόσο επαγγελματικά όσο και προσωπικά. Ανέπτυξα δεξιότητες έρευνας, αναζήτησης και αξιολόγησης επιστημονικών πηγών, ενώ παράλληλα έμαθα να προσεγγίζω κριτικά τα εκπαιδευτικά και κοινωνικά ζητήματα. Η διαδικασία εκπόνησης εργασιών και μελέτης της σχετικής βιβλιογραφίας ενίσχυσε την ικανότητά μου να τεκμηριώνω τις απόψεις μου και να λαμβάνω αποφάσεις βασισμένες σε επιστημονικά δεδομένα. Θεώρησα επίσης σημαντικό τα τελευταία χρόνια, διδάσκοντας μεγάλες τάξεις του δημοτικού, να καθοδηγήσω τους μαθητές μου προς αυτή τη κατεύθυνση ώστε να μάθουν από μικρή ηλικία να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους, τις εργασίες τους και να αναφέρουν πάντα την βιβλιογραφία.</p> <p>Σε προσωπικό επίπεδο, το μεταπτυχιακό με βοήθησε να αναπτύξω μεγαλύτερη κοινωνική ευαισθησία και να εξετάζω τα εκπαιδευτικά ζητήματα από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Για παράδειγμα, πλέον δίνω μεγαλύτερη σημασία στις εμπειρίες και τις ανάγκες κάθε παιδιού, αναγνωρίζοντας ότι οι μαθητές δεν ξεκινούν όλοι από τις ίδιες αφετηρίες. Αυτό με έχει κάνει πιο υπομονετική, πιο αναστοχαστική και πιο συνειδητοποιημένη ως εκπαιδευτικό.</p> <p>Θεωρώ ότι η σημαντικότερη προσφορά του ΠΜΣ ήταν ότι με βοήθησε να αντιλαμβάνομαι την εκπαίδευση όχι μόνο ως διαδικασία μετάδοσης γνώσεων, αλλά και ως μέσο καλλιέργειας δημοκρατικών αξιών, κριτικής σκέψης, κοινωνικής δικαιοσύνης και ενεργού συμμετοχής των μαθητών στην κοινωνία.</p>
Ε.Δ.	<p>Καλησπέρα σας, ευχαριστώ πολύ για την επικοινωνία. καταρχάς να αναφέρω πόσο εκτιμώ το ότι ενώ έχω ολοκληρώσει το</p>

	<p>μεταπτυχιακό το 2022, έχουμε ακόμα και σήμερα επικοινωνία και ανταλλαγή σκέψεων.</p> <p>Έχω δημιουργήσει την αίσθηση ότι αυτό το μεταπτυχιακό δε γίνεται διεκπαιρευτικά όπως πάρα πολλά τη δεδομένη στιγμή, αλλά υπάρχει πραγματικό και ουσιαστικό παιδαγωγικό ενδιαφέρον και είναι κάτι που το επικοινωνώ σε επόμενους ενδιαφερόμενους.</p> <p>όσον αφορά τις ερωτήσεις σας:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Επαγγελματικά, έχοντας την παιδαγωγική επάρκεια, προτάθηκα στον πίνακα των διορισθέντων και το 2024 διορίστηκα στην Ειδική Αγωγή, όπως και επιθυμούσα. Ταυτόχρονα, τα τελευταία χρόνια, σε συνδυασμό με την εκπαίδευσή μου ως Σύμβουλος Εργασία για Άτομα με Αναπηρία, έχω δημιουργήσει σε συνδυασμό με φορείς προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης για ενήλικες με αναπηρία με στόχο την επαγγελματική τους ενδυνάμωση και την διεκδίκηση μιας θέσης Υποστηριζόμενης Εργασίας στην ανοιχτή αγορά με εντυπωσιακά αποτελέσματα, όχι μόνο σε τοποθετήσεις αλλά και στην διάρκεια και στην εξέλιξη των συνεργασιών τους. 2. Νιώθω ότι μέσα από τη φοίτησή μου στο συγκεκριμένο ΠΜΣ, νιώθω ότι έχω εξελίξει τη συνεισφορά μου επαγγελματικά στον κλάδο της Εργοθεραπείας, η σκέψη μου είναι πιο οργανωμένη και δομημένη στη δημιουργία παρουσιάσεων σε εκπαιδευτικά προγράμματα και συνέδρια και αγάπησα περισσότερο την εκπαίδευση (που συχνά με διαπερνάνε αισθήματα ματαιώσης για το πού είμαστε και πού πορευόμαστε) και το Πανεπιστήμιο. Έχω συζητήσει αρκετά τη σκέψη για την έναρξη διδακτορικής έρευνας σε παιδαγωγικά και κοινωνικά θέματα, αλλά τη δεδομένη στιγμή μια χρονική δέσμευση χωρίς οικονομικές απολαβές μου είναι τρομερά δύσκολη. <p>Σας ευχαριστώ πολύ.</p> <p>Για οτιδήποτε, είμαι στη διάθεσή σας.</p> <p>Με εκτίμηση,</p>
Γ.Κ.	<p>Αγαπητοί/ές,</p> <p>Σας ευχαριστώ για την επικοινωνία.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Το μεταπτυχιακό συνέβαλε ουσιαστικά στην επαγγελματική μου εξέλιξη. Ανέλαβα θέση Υποδιευθύντριας σχολικής μονάδας, εξέλιξη στην οποία θεωρώ ότι συνέβαλαν οι γνώσεις, οι δεξιότητες και η επιστημονική κατάρτιση που απέκτησα κατά τη φοίτησή μου στο ΠΜΣ. 2. Πέρα από την επαγγελματική αξιοποίηση του τίτλου, η φοίτησή μου στο ΠΜΣ με ωφέλησε σημαντικά στον τρόπο που προσεγγίζω τόσο την εκπαίδευση όσο και ευρύτερα κοινωνικά και επαγγελματικά ζητήματα. Ανέπτυξα μια πιο κριτική και αναστοχαστική προσέγγιση εκπαιδευτικών, κοινωνικών και πολιτικών ζητημάτων. Παράλληλα, με βοήθησε να δω την εκπαίδευση συνολικά με μια πιο στρατηγική και ηγετική οπτική, πέρα από τον ρόλο του εκπαιδευτικού μέσα στην τάξη, κάτι που αξιοποιώ καθημερινά στα καθήκοντά μου ως Υποδιευθύντρια. <p>Σας εύχομαι καλό καλοκαίρι.</p>

	Με εκτίμηση,
Ε.Π.	<p>Σας ευχαριστώ θερμά για την επικοινωνία και για την πρωτοβουλία διατήρησης ουσιαστικών δεσμών με τους αποφοίτους του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών».</p> <p>1. Αξιοποίηση του μεταπτυχιακού τίτλου σε επαγγελματικό και ακαδημαϊκό επίπεδο</p> <p>Ολοκλήρωσα τη φοίτησή μου στο ΠΜΣ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, σε μια περίοδο κατά την οποία υπηρετούσα ως εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχολική τάξη και μάλιστα κατά τη διάρκεια της φοίτησής μου ξέσπασε και η πανδημία του Covid 19, κάτι πρωτόγνωρο για όλους μας τότε. Σήμερα, τρία χρόνια μετά την ανάληψη καθηκόντων Διευθυντή σε 9/θέσιο Δημοτικό Σχολείο ημιαστικής περιοχής του Δήμου Χανίων, μπορώ με βεβαιότητα να αναφέρω ότι η συμβολή του Προγράμματος στην επαγγελματική μου πορεία υπήρξε καθοριστική.</p> <p>Πέραν της τυπικής αναγνώρισης και μοριοδότησης του μεταπτυχιακού τίτλου, η ουσιαστική του αξία εντοπίζεται κυρίως στη δυνατότητα μετασχηματισμού της επαγγελματικής μου ταυτότητας. Το ΠΜΣ με εφοδίασε με θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία που ενίσχυσαν την ικανότητά μου να αναλύω κριτικά τις εκπαιδευτικές πρακτικές, να τεκμηριώνω παιδαγωγικές αποφάσεις και να προσεγγίζω τη σχολική πραγματικότητα μέσα από ένα ευρύτερο κοινωνικοπολιτισμικό και παιδαγωγικό πρίσμα σε μια πραγματικότητα που συνεχώς αλλάζει, συνεχώς μετασχηματίζεται.</p> <p>Η ενασχόληση με τις αρχές της Κριτικής Παιδαγωγικής, της αναστοχαστικής πρακτικής και της εκπαιδευτικής έρευνας συνέβαλε ουσιαστικά στη διαμόρφωση μιας περισσότερο επιστημονικά τεκμηριωμένης αντίληψης για τον ρόλο του εκπαιδευτικού και του στελέχους εκπαίδευσης. Η κατάρτιση αυτή αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμη κατά την ανάληψη της διεύθυνσης της σχολικής μονάδας, καθώς με βοήθησε να αντιμετωπίζω σύνθετα ζητήματα σχολικής διοίκησης, εκπαιδευτικού σχεδιασμού, διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και ανάπτυξης συνεργατικών κουλτουρών μάθησης μέσα στη σχολική κοινότητα.</p> <p>Παράλληλα, η ερευνητική διάσταση του Προγράμματος ενίσχυσε σημαντικά την ικανότητά μου να αξιοποιώ δεδομένα και τεκμηριωμένες πρακτικές στη λήψη αποφάσεων, στοιχείο ιδιαίτερα σημαντικό στο σύγχρονο σχολείο, όπου ο εκπαιδευτικός ηγέτης καλείται να λειτουργεί ως φορέας παιδαγωγικής καθοδήγησης, συντονισμού και καινοτομίας.</p> <p>2. Οφέλη από τη φοίτηση στο ΠΜΣ</p> <p>Θεωρώ ότι τα οφέλη που αποκόμισα από τη φοίτηση στο ΠΜΣ υπερβαίνουν κατά πολύ την απόκτηση ενός ακαδημαϊκού τίτλου. Το Πρόγραμμα λειτούργησε ως πεδίο ουσιαστικής επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης, συμβάλλοντας στην εμβάθυνση της</p>

παιδαγωγικής μου σκέψης και στην ενίσχυση της επαγγελματικής μου αυτογνωσίας.

Σε επίπεδο διδακτικής πράξης, με βοήθησε να οργανώνω αποτελεσματικότερα τη μαθησιακή διαδικασία, να προσεγγίζω τους/τις μαθητές/ριες μέσα από τις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης (πολλοί εκ των οποίων ερχόταν σε επαφή με το ελληνικό σχολείο για πρώτη φορά), να αξιοποιώ περισσότερο αναστοχαστικές και μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις και να αντιλαμβάνομαι τη σχολική τάξη ως κοινότητα μάθησης και δημοκρατικής συμμετοχής. Οι γνώσεις και οι εμπειρίες που αποκόμισα συνέβαλαν ουσιαστικά στη βελτίωση της διδακτικής μου αποτελεσματικότητας και της παιδαγωγικής μου επάρκειας.

Σε επίπεδο σχολικής ηγεσίας, το ΠΜΣ με προετοίμασε σε μεγάλο βαθμό για τις απαιτήσεις του διοικητικού και παιδαγωγικού ρόλου του Διευθυντή. Η κατανόηση θεμάτων εκπαιδευτικής πολιτικής, σχολικής κουλτούρας, οργανωσιακής μάθησης, συνεργατικής ηγεσίας και επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης αποτέλεσε πολύτιμο εφόδιο για την άσκηση των καθηκόντων μου. Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η καλλιέργεια δεξιοτήτων κριτικού αναστοχασμού, διαλόγου, συνεργασίας και διαχείρισης αλλαγών, οι οποίες αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη σύγχρονη εκπαιδευτική ηγεσία.

Αναστοχαζόμενος τη συνολική μου πορεία μετά την αποφοίτησή μου, θεωρώ ότι το ΠΜΣ «Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών» συνέβαλε αποφασιστικά τόσο στην ενδυνάμωση του παιδαγωγικού μου έργου μέσα στην τάξη όσο και στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων που μου επέτρεψαν να ανταποκριθώ με επάρκεια, επιστημονική τεκμηρίωση και αίσθημα ευθύνης στον ρόλο του Διευθυντή σχολικής μονάδας. Για τον λόγο αυτό, το θεωρώ έναν από τους σημαντικότερους σταθμούς της επαγγελματικής μου εξέλιξης και ένα ακαδημαϊκό πρόγραμμα με ουσιαστικό και διαρκές αποτύπωμα στην εκπαιδευτική μου πορεία.

Θα ήθελα, κλείνοντας, να εκφράσω την ιδιαίτερη εκτίμησή μου προς τα μέλη ΔΕΠ και τους διδάσκοντες του Προγράμματος. Εκείνο που χαρακτήριζε τη μαθησιακή μας εμπειρία δεν ήταν μόνο η υψηλή επιστημονική κατάρτιση και η ακαδημαϊκή τους επάρκεια, αλλά κυρίως η παιδαγωγική τους στάση, η διάθεση για ουσιαστικό διάλογο και η ικανότητά τους να συνδέουν τη θεωρία με τα πραγματικά ζητήματα της εκπαιδευτικής πράξης. Μέσα από τη διδασκαλία τους καλλιεργήθηκε ένα περιβάλλον κριτικού στοχασμού, επιστημονικής αναζήτησης και δημοκρατικής ανταλλαγής ιδεών, το οποίο ενέπνευσε πολλούς από εμάς να επαναπροσδιορίσουμε τον ρόλο μας ως εκπαιδευτικοί και ως ενεργά μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Θεωρώ ότι η επίδραση τέτοιων πανεπιστημιακών δασκάλων δεν περιορίζεται στα έτη των σπουδών, αλλά συνεχίζει να συνοδεύει τους αποφοίτους στην επαγγελματική και προσωπική τους διαδρομή, λειτουργώντας ως σημείο αναφοράς για τη διαρκή βελτίωση και εξέλιξή τους.

Οι διδάσκοντες του Προγράμματος δεν μετέδωσαν απλώς γνώσεις·

	<p>λειτουργήσαν ως διανοούμενοι παιδαγωγοί και φορείς μιας εκπαιδευτικής κουλτούρας που προάγει τον αναστοχασμό, την κοινωνική ευθύνη και τη δημοκρατική συνείδηση. Για τον λόγο αυτό, η συμβολή τους παραμένει ζωντανή στην καθημερινή εκπαιδευτική και διοικητική μου πρακτική.</p> <p>Με εκτίμηση,</p>
Ε.Γ.	<p>Αγαπητέ κ. Ιερωνυμάκη,</p> <p>Σας ευχαριστώ για την επικοινωνία και το ενδιαφέρον σας. Παρακάτω σας παραθέτω σύντομα τις απαντήσεις μου.</p> <p>Το μεταπτυχιακό στην Κριτική Παιδαγωγική με έχει βοηθήσει τόσο υπηρεσιακά μέσω της μοριοδότησής του όσο και ουσιαστικά στην καθημερινή μου διδακτική πράξη. Στην καθημερινή μου εργασία επιδιώκω να δημιουργώ ένα περιβάλλον όπου οι μαθητές εκφράζονται ελεύθερα, συνεργάζονται και αναπτύσσουν κριτική στάση απέναντι στη γνώση και τον κόσμο γύρω τους. Για παράδειγμα, στην τάξη αξιοποιώ συχνά συνεργατικές δραστηριότητες και συζητήσεις που δίνουν στους μαθητές τη δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους, να επιχειρηματολογούν και να σέβονται τη διαφορετική οπτική των συμμαθητών τους. Με αυτόν τον τρόπο η μάθηση γίνεται πιο ενεργητική και συμμετοχική.</p> <p>Από τη φοίτησή μου στο ΠΜΣ ωφελήθηκα ιδιαίτερα στην κατανόηση των αναγκών των σύγχρονων μαθητών. Για παράδειγμα, σε τάξεις με παιδιά διαφορετικών πολιτισμικών ή κοινωνικών υποβάθρων, αισθάνομαι περισσότερο προετοιμασμένη να δημιουργήσω ένα κλίμα αποδοχής και συμπερίληψης, ώστε όλα τα παιδιά να νιώθουν ότι ανήκουν στη σχολική κοινότητα και μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα στη μαθησιακή διαδικασία.</p> <p>Με εκτίμηση,</p>
Κ.Σ.	<p>Χρησιμοποιήθηκε άμεσα εντός 1-2 μηνών από την απόκτηση, μαζί με την παιδαγωγική κατάρτιση του ΚΕΜΕΙΕΔΕ 2015 στους πίνακες αναπληρωτών με το προσοντολόγιο του 2019. το επόμενο έτος δούλεψα από πρώτη φάση αναπληρωτών πρώτη φορά. Σταθεροποιήθηκα ως αναπληρωτής για 4 περίπου σχολικά έτη και στην περιοχή μου. με τους νέους πίνακες του 2023 διορίστηκα μόνιμος εκπαιδευτικός πληροφορικής στην πρωτοβάθμια Ηρακλείου το σχολικό έτος 2024-25. Ακαδημαϊκά με βοήθησε να επιλεχθώ σε δεύτερο μεταπτυχιακό στο Διεθνές πανεπιστήμιο της Ελλάδος, "ψηφιακές" και ήπιες δεξιότητες στην εκπαίδευση", που ολοκλήρωσα επιτυχώς μετά τον διορισμό. Τέλος φέτος με βοήθησε στην επιλογή μου ως ωρομίσθιος εκπαιδευτής ενηλίκων στο σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Ηρακλείου παράρτημα Καστελιού, ως εκπαιδευτής πληροφορικού γραμματισμού.</p> <p>Σας ευχαριστώ, να είστε καλά</p>
Ε.Γ.	<p>Η φοίτησή μου στο ΠΜΣ αξιοποιήθηκε ουσιαστικά τόσο στην επαγγελματική μου πορεία όσο και στην ακαδημαϊκή μου εξέλιξη. Σε επαγγελματικό επίπεδο, ο μεταπτυχιακός τίτλος συνέβαλε καθοριστικά στη μοριοδότησή μου και αποτέλεσε σημαντικό προσόν για την επιλογή μου σε διευθυντική θέση σχολικής μονάδας.</p>

Παράλληλα, το ΠΜΣ αποτέλεσε τη βάση για τη συνέχιση της ακαδημαϊκής μου πορείας, καθώς σήμερα βρίσκομαι στη διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Η ερευνητική κουλτούρα που καλλιεργήθηκε στο πρόγραμμα, η εξοικείωσή μου με μεθοδολογικά εργαλεία και η συστηματική ενασχόληση με τη σχετική βιβλιογραφία με οδήγησαν φυσικά στη συνέχιση των σπουδών μου σε διδακτορικό επίπεδο. Υπό αυτή την έννοια, το ΠΜΣ λειτούργησε ως καταλύτης τόσο για την επαγγελματική μου ανέλιξη όσο και για την ακαδημαϊκή μου εξέλιξη, ανοίγοντας δρόμους που διαφορετικά ενδεχομένως να μην είχαν διαμορφωθεί.

Πέρα από την απόκτηση τυπικών προσόντων, το ΠΜΣ με ωφέλησε σε ένα βαθύτερο και ουσιαστικότερο επίπεδο. Μου έδωσε τη δυνατότητα να αναθεωρήσω τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνομαι την εκπαίδευση, να εμβαθύνω στην ουσία και στους στόχους της και να κατανοήσω πληρέστερα τις κοινωνικές, πολιτικές και παιδαγωγικές της διαστάσεις. Η θεωρητική κατάρτιση και η επαφή μου με την κριτική παιδαγωγική με βοήθησαν να αντιληφθώ την εκπαιδευτική πράξη ως πεδίο κριτικής σκέψης, στοχασμού και μετασχηματισμού. Ουσιαστικά, το μεταπτυχιακό πρόγραμμα ήρθε να επιβεβαιώσει, αλλά και να οργανώσει θεωρητικά, προβληματισμούς και ανησυχίες που ήδη υπήρχαν στον επαγγελματικό και προσωπικό μου τρόπο σκέψης.

Η εμβάθυνση αυτή, ωστόσο, συνοδεύτηκε και από μια εσωτερική «σύγκρουση». Από τη μία πλευρά, η θεωρητική γνώση με οδηγεί να προσεγγίζω την εκπαίδευση μέσα από ένα περισσότερο κριτικό και ανθρωποκεντρικό πρίσμα. Από την άλλη, ο θεσμικός μου ρόλος ως διευθύντριας απαιτεί συχνά διαχείριση, συμμόρφωση και εφαρμογή πολιτικών που δεν ευθυγραμμίζονται πάντοτε με το ιδεώδες της παιδαγωγικής ελευθερίας.

Παρ' όλα αυτά, η φαινομενική αυτή αντίφαση μετατρέπεται σε δυνατότητα δημιουργικής παρέμβασης. Ο θεσμοθετημένος ηγετικός μου ρόλος μου παρέχει τη δυνατότητα να επηρεάζω θετικά την κουλτούρα του σχολείου, να ενθαρρύνω τους εκπαιδευτικούς να προσεγγίζουν διαφορετικά την εκπαιδευτική πραγματικότητα, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους και να υιοθετούν περισσότερο στοχαστικές και παιδαγωγικά τεκμηριωμένες πρακτικές. Με άλλα λόγια, η θεωρητική εμβάθυνση που απέκτησα μέσω του ΠΜΣ δεν παραμένει σε ακαδημαϊκό επίπεδο, αλλά μεταφράζεται σε παιδαγωγική ηγεσία και σε μια πιο συνειδητή, ουσιαστική και κριτικά θεμελιωμένη προσέγγιση της σχολικής ζωής.